



# Construïm comunitats locals per als nous temps

[www.ciu.info](http://www.ciu.info)

**ciu**  
convergència i unió  




## CONSTRUÏM COMUNITATS LOCALS PER ALS NOUS TEMPS

### Introducció

#### 1. Comunitats de benestar

- La consolidació de la cohesió social
- Progrés individual i benestar col·lectiu
- Una comunitat integradora

#### 2. Comunitats de convivència

- Invertir en les persones
- Espais comuns al servei de la gent
- Oportunitats al llarg del cicle vital
- Una societat creadora d'oportunitats

#### 3. Comunitats amb consciència nacional

- El municipalisme nacionalista
- Pacte local català
- Regeneració política i renovació nacional
- Identitat sostenible i comunitat

#### 4. Comunitats participatives

- La necessària dimensió política de la vida local
- Un lideratge transformador
- La ciutadania activa
- L'aprofundiment de la democràcia local

#### 5. Comunitats emprenedores

- L'ajuntament, una eina per a la dinamització econòmica i social
- El foment de l'empresa i l'ocupació
- La promoció dels municipis: identitat i diferència
- Administració i societat. Una coordinació eficaç
- L'actuació urbanística dels ens locals
- El paper dels centres històrics en el model de desenvolupament de la comunitat

## **6. Comunitats sostenibles**

- Preparar l'ajuntament per a la sostenibilitat
- Imaginar el municipi sostenible que volem
- Sumar energies a un projecte comú
- Actuar sota el signe de les tres "E"
- Pensar globalment, actuar localment

## **7. Comunitats innovadores**

- Cap a una nova visió estratègica del món local
- Reinventar els serveis locals
- La comunicació i les noves tecnologies

## INTRODUCCIÓ PERQUÈ VOLEM CONSTRUIR COMUNITATS

Els homes i dones de Convergència i Unió basem tota la nostra proposta municipal en la idea de "construir comunitats" perquè creiem que els moments actuals exigeixen, per una banda, reforçar els vincles d'identitat dels individus i entendre'ls com un gran actiu social en un món globalitzat i, per l'altra, recuperar el sentit de la comunitat com a font de moralitat i espai de relació i de pràctica d'uns valors compartits entre tots els seus membres.

Les persones som éssers socials que vivim en comunitat. És en aquest marc on trobem l'espai adequat per desenvolupar-nos, interrelacionar-nos i progressar, però també per nodrir-nos col·lectivament d'identitat. És per això que els homes i dones de Convergència i Unió, compromesos amb Catalunya i amb la seva gent, apostem per reforçar els lligams comunitaris de la nostra societat. Perquè volem que tothom pugui créixer, millorar i fer-se un lloc dins del seu poble o vila i perquè volem reforçar la nostra identitat nacional.

Estem vivint un procés històric en el qual els valors i comportaments dels individus tendeixen a basar-se, cada vegada més, en l'elecció personal i no dependre de la tradició i les institucions socials. Com que els principis motors de l'acció individual semblen ser l'autodesenvolupament i felicitat personal, alguns ja han destacat que la moral dels temps moderns podria ser qualificada com "l'ètica de la realització" personal.

Aquest fenomen d'individualització, present en totes les societats de consum més desenvolupades, ha suposat el reconeixement i assoliment de l'autonomia i la dignitat de l'individu. L'home ha vist com la seva llibertat individual anava guanyant terreny a la pressió i control socials adquirint cada vegada més capacitat d'elecció, no obstant, i com a contrapartida, aquest major àmbit de llibertat personal i l'estil de vida modern també han anat distanciant els individus i s'ha produït l'erosió dels vincles d'identitat de les persones.

S'ha posat molt d'èmfasi en maximitzar la llibertat individual i la consecució de l'autorealització personal fins al punt que altres qüestions com l'interès col·lectiu, l'ajuda mútua, el bé comú, etc., han perdut molta de la importància que tenien en el passat i semblen relegats a un segon pla. Les societats d'individus amb una alta capacitat d'elecció personal però que no troben en les diverses comunitats a les quals pertanyen, com la família, l'escola, associacions, pobles, etc., un valors ètics, unes creences i la possibilitat de practicar-les en el si d'aquestes comunitats i poder descobrir després per si mateixos si les adopten o no, o si aquests valors els serveixen per donar sentit a la seva existència o, al contrari, no els són útils i n'han de cercar d'altres, són unes societats formades per dones i homes que tenen una gran capacitat d'elecció però cap motiu especial per escollir res en concret.

La joventut és qui més ha patit i està patint les conseqüències d'aquest estil de vida modern, poden escollir entre diverses opcions per desenvolupar el seu propi projecte vital (casar-se, tenir fills, religió, tendència sexual, etc.) perquè socialment no hi ha una obligació concreta, són lliures d'escollir l'opció que vulguin perquè a la societat actual troben argumentacions per a totes elles. Si les persones no pertanyen a cap comunitat que els marqui unes pautes de comportament i uns valors i els ofereixi la possibilitat de viure l'experiència de practicar aquests valors són individus que poden escollir però no tenen motius suficients per escollir cap opció per damunt d'una altra.

La verdadera llibertat individual s'ha de practicar en el si de la comunitat, perquè la moral no és només una qüestió de consciència individual és, també i, sobretot, una qüestió de la comunitat. És en la comunitat on rau el conjunt de comportaments i pràctiques que condicionen i ajuden al raonament individual i moral de les persones. És per això que nosaltres parlem de construir comunitats. Creiem que aquesta perspectiva permet el reconeixement tant de la llibertat individual com la dimensió social de l'existència humana.

Per aquesta raó la nostra proposta pels municipis catalans té un objectiu fonamental: construir comunitats locals. Construir comunitats en l'àmbit municipal vol dir fer de les nostres viles i ciutats espais de convivència i de benestar, espais segurs, de progrés i de cohesió social. Significa apostar pel desenvolupament sostenible, per la innovació i per la dinamització econòmica i social. Significa implicar el conjunt de la ciutadania en els afers de la col·lectivitat. Vol dir, en definitiva, treballar des dels ajuntaments amb el conjunt de la societat per aconseguir que creixin els lligams de solidaritat, que es reforcin els nostres valors i, així, el nostre sentit d'identitat com a poble.

En plena era de globalització cal reforçar els vincles d'identitat i això requereix que, sense abandonar l'ideal d'autonomia individual propi de la il·lustració que tant ha comptat fins ara, es comenci a posar més l'accent en l'interès col·lectiu i el valor de la comunitat. Necessitem afrontar el futur amb comunitats cíviques riques en capital social, comunitats de convivència que ofereixin uns valors compartits i generin forts lligams de pertinença entre els seus membres. A l'inici del segle XXI, cal apostar clarament per construir comunitats i fer possible nous governs locals a partir de cada identitat local, a partir del sentit de pertinença.

Aquest és el nostre projecte pel municipalisme català. Fer que els nostres ajuntaments siguin capaços de donar resposta als problemes quotidians tot vetllant perquè els seus habitants s'hi sentin identificats. Perquè a Convergència i Unió estem fermament convençuts que construir comunitats en l'àmbit local és una de les millors maneres de reforçar el progrés de Catalunya com a nació.

Lluís M. Corominas i Díaz  
Secretari d'organització de Convergència

Josep M. Pelegrí  
Secretari d'organització d'Unió

## 1. LA COMUNITAT DEL BENESTAR

### La consolidació de la cohesió social

Amb la capacitat de generar riquesa dels ajuntaments i d'assegurar un desenvolupament sostenible, hem de fer que cada poble i cada ciutat es converteixi en una comunitat de benestar. No farem una societat justa i solidària, ni assegurarem la convivència entre els ciutadans si no facilitem el benestar suficient per a tothom, amb polítiques de serveis i polítiques socials o de sanitat pública adequats, amb polítiques integradores de tots els col·lectius, o amb una bona seguretat ciutadana.

Els ajuntaments han de tenir la responsabilitat privilegiada d'orientar, d'impulsar i de conformar un model social propi que pugui adequar-se amb flexibilitat a les ràpides, i en part avui desconegudes, transformacions de les primeries del nou segle.

Un municipi és molt més que un conjunt d'individus, és l'espai per excel·lència de les relacions socials, és una comunitat de persones amb necessitats i amb desigs individuals i interdependents, amb un present i un futur col·lectiu comú.

Per aquestes raons, els ajuntaments tindran com a objectiu primer la consolidació la cohesió social, satisfer sense exclusions les necessitats de les persones i conèixer-ne els desigs; han de fer evident a tothom que existeixen les condicions socials per garantir el benestar comú i que aquest ha de considerar-se el patrimoni col·lectiu i permanent de cada ciutadà i ciutadana.

Tota persona és part, subjecte i objecte, de la comunitat del benestar dins l'espai territorial i social que li dóna forma pròpia: el municipi (petit o gran, rural o urbà) que, en comunitat solidària, forma l'espai unitari nacional català. Procurarem que tothom sigui i se senti partícip de la comunitat que com a tal assegura, amb la seva cohesió i solidesa, el benestar col·lectiu; caldrà enfortir el diàleg social, la participació, el compromís, la cooperació i la solidaritat per tal que, amb el coneixement de les possibilitats i de les necessitats de la comunitat, els diferents sectors socials puguin ésser corresponsables, amb les institucions de govern, en la recerca de solucions perquè cap persona o col·lectiu quedi exclòs del benestar general.

L'enfortiment sostingut del municipi com a comunitat del benestar serà l'essència del projecte de govern participatiu dels ajuntaments, que assegurarà la coexistència de les llibertats individuals amb la cooperació solidària entre persones i col·lectius i l'establiment de les condicions que permetin que la persona pugui realitzar els seus projectes en el marc del progrés col·lectiu. Els ajuntaments esdevindran l'espai comú del diàleg, amb l'objectiu d'afavorir i d'impulsar que les relacions socials siguin rellevants en la construcció de la cultura del compromís comú i personal, superant la cultura corporativista de reivindicació de drets genèricament sectorials; amb la seva actuació facilitaran la formació de veritables espais públics de relació i de comunicació entre persones i sectors.

### Progrés individual i benestar col·lectiu

Davant la nova dimensió del futur, mantenim la voluntat ferma que els ajuntaments, en facilitar

el progrés de la persona, assegurin alhora que aquest progrés individual enforteixi el benestar comú d'acord amb els valors ètics de la solidaritat, l'equitat i la no exclusió.

El concepte de benestar inclou tot allò que satisfà les necessitats bàsiques per al desenvolupament personal i comunitari de la societat: l'educació, la salut, la seguretat, la preservació del medi ambient, l'habitatge, el treball, la cultura...; aquelles necessitats de caràcter universal que són, alhora, els drets bàsics de les persones.

Nosaltres impulsarem, possibilitarem i concretarem en els programes de govern municipals les condicions del sosteniment del benestar com a bé comú i individual i com a element assegurador de la cohesió social perdurable entre les generacions d'avui i com a patrimoni per a les generacions futures.

Treballarem per consolidar la responsabilitat col·lectiva des de les diferents responsabilitats individuals i construirem una nova dimensió del municipi com l'espai educador de les relacions interpersonals i socials i de la corresponsabilitat en el progrés comunitari.

Des dels ajuntaments tindrem cura directament o indirecta d'aconseguir el benestar per a totes les persones, sense exclusions, i ho farem explicitant el valor afegit de la responsabilitat individual i conjunta.

Els ajuntaments tenen un paper molt important en l'atenció social i en la resolució de les necessitats de les persones, en benefici de la qualitat de vida que tothom mereix. Cal refermar els serveis socials d'atenció universal sumant, si és el cas, esforços institucionals i possibles iniciatives de la societat civil, per tal de garantir i facilitar a tots els ciutadans l'accés a aquelles prestacions i serveis que tendeixen a afavorir un desenvolupament lliure i ple de la persona i dels col·lectius dins la societat, especialment en cas de limitacions i mancances.

Per a nosaltres, l'ajuntament ha d'actuar com a coordinador de la voluntat social. Per això, potenciarem l'associacionisme, les ONG i tota organització sense afany de lucre que tingui com a objectiu la millora de la qualitat de vida de tots els ciutadans i ciutadanes, de forma molt especial, d'aquelles persones que presenten dificultats de qualsevol tipus; i ho farem afavorint la major descentralització possible dels serveis socials en aquells municipis que per la seva envergadura puguin tenir òrgans descentralitzats incrementant la seva competència i recursos en tot allò referit a l'àmbit social.

Volem fugir dels models assistencialistes, creadors de lligams de dependència amb l'administració i limitadors de la llibertat a la que tots els ciutadans i ciutadanes hi tenen dret; per això, alhora que ajudarem a qui ho necessita, tindrem cura de la seva formació i li facilitarem les eines necessàries per tal que en el futur sigui el més autosuficient possible i en conseqüència, lliure.

Per garantir una bona qualitat de vida, i en definitiva benestar, cal també desenvolupar una política de salut pública integral on s'aglutinin les activitats preventives i curatives i es possibilitin les condicions generals per viure una vida el més llarga possible, amb la millor qualitat de vida



possible, i alhora estimularem els models de conducta individuals i col·lectius per aconseguir-ho; treballarem amb responsabilitat urbanística per tal que l'habitatge sigui digne i adequat, que afavoreixi la convivència amb l'altri i l'accessibilitat als serveis bàsics i que no possibiliti la formació d'agrupacions socials tancades en elles mateixes.

Per tal que els ciutadans i ciutadanes se sentin lliures i autònoms en les seves activitats socials, els programes de govern municipal tindran com un dels seus objectius prioritaris vetllar per la seguretat com a bé comú i factor de benestar; impulsarem que la prevenció de riscos col·lectius i individuals formi part de l'estructura comuna de la cohesió de la societat, i explicitarem que, per reeixir, cal l'adhesió responsable personal i sectorial a les normes establertes i a la formació de conductes solidàries com a contribució particular al bé de tothom.

Des de Convergència i Unió considerem la seguretat ciutadana com un valor bàsic per als ciutadans que afecta a un dels àmbits que més contribueixen a la qualitat de vida, i entenem que la presència de la policia al carrer és necessària per a millorar la sensació de seguretat per als ciutadans.

Des dels ajuntaments considerem que el sistema de seguretat pública de Catalunya ha de tenir per finalitat principal contribuir al desenvolupament de les polítiques públiques de prevenció i protecció eficaces en l'assegurament dels drets i llibertats dels ciutadans i les ciutadanes, la preservació de la convivència i el foment de la cohesió social.

La profunda transformació del marc legal que regula la seguretat ciutadana va començar amb el desplegament de la policia de la Generalitat a tot el territori català i ha de culminar amb el nou marc de relacions, competències i mobilitat de les policies locals i la policia de la Generalitat; aquest nou marc és el que anomenarem la Policia de Catalunya. Aquest servei de policia s'ha de fonamentar sobre el principi de coordinació, cooperació i col·laboració entre administracions i cossos policials, i on la prevenció jugui un paper essencial. En aquest sentit es reforçarà el paper dels alcaldes com a responsables de la seguretat en el seu territori. Serà necessari que des dels ajuntaments es faci un esforç qualitatiu per aconseguir una veritable coordinació operativa entre la policia de la Generalitat i les policies locals.

Ben segur que la consolidació del benestar comú i personal té el seu fonament en l'educació, el valor positiu universal que possibilita el desenvolupament de la persona, que fonamenta la mobilitat social, que permet a la persona ésser partícip en tota la seva plenitud de la comunitat cultural a la qual pertany i la capacitat per integrar-se al projecte nacional. El nostre compromís és el de treballar sense escatimar esforços per impulsar una societat que respecti la diversitat.

Atès que l'educació és el valor consistent i perdurable que permet el progrés positiu de la societat i la seva adaptabilitat als canvis, la seva importància determinant en tots els àmbits, formal i informal, acadèmic i social, impregnarà l'acció de govern dels ajuntaments que impulsaran i afavoriran que tota persona accedeixi a l'educació, al saber i a la cultura en tot moment i circumstància.

Els canvis produïts en les conductes socials -més llibertat, més temps lliure, més anys de vida- i l'estructura de la piràmide demogràfica, conformen modificacions socials que orientaran la política municipal; el jovent troba dificultats en l'entorn per a la seva inserció laboral, la persona

adulta contempla amb angoixa la pèrdua del lloc de treball per situació d'atur o prejubilació i la gent gran és gran durant molts anys.

L'atur és la causa de desigualtats profundes; lluitar contra l'atur o la manca de treball sense expectatives serà la nostra prioritat, caldrà valorar-lo també com un fet que deteriora l'estabilitat i dignitat de la persona, que desestabilitza la convivència familiar i destrueix el manteniment de la cohesió social. A més de combatre l'atur, construirem i impulsarem la creació de xarxes relacionals per tal d'evitar l'aïllament social, la reducció de l'entorn i la reclusió en la soledat.

### Una comunitat integradora

La comunitat del benestar, la seva cohesió social, no admet l'exclusió. Enfortirem la cohesió social dels nostres municipis instaurant la cultura de l'equitat per tal d'aminorar les desigualtats, i ho farem impregnant tota acció social d'equitat i de contingut moral apreciable, amb una tasca inacabable de prevenció de dependències de qualsevol mena. I eradicarem la intolerància i la indiferència de la nostra comunitat per tal d'impedir la formació de grups o persones marginades.

Les nostres accions al respecte incidiran especialment en l'àmbit de les relacions socials en els grups de persones que es queden deslligades de la vida social, sense expectativa de relació amb la comunitat. L'acció dels ajuntaments atindrà prioritàriament el col·lectiu de persones que es troben mancades de relacions socials, els nous naufragats socials, patidors de soledat, que han perdut els lligams de relació social al treball o a la llar, per viduitat, per separació, els mancats d'afecte, o les persones mancades de treball, que sovint són també mancades de formació.

No permetrem que es converteixin en col·lectius exclosos de la cohesió i, per tant, del progrés comunitari. Realitzarem les accions necessàries, amb la cooperació de tots els sectors socials, per reintegrar aquelles persones al compromís social i ho farem amb sistemes de suport afectiu, material i social.

En aquest futur proper dotarem la nostra societat amb recursos tècnics i educatius, però emfatitzarem la solidaritat i la corresponsabilitat com a cultura social, l'estri amb més força per afrontar-ne els desafiaments. Farem evident que els ajuntaments, a més de cervell, tenen cor. Donarem resposta a les necessitats de les persones i impulsarem el bé comú, acompanyarem el desenvolupament econòmic i cultural del valor de l'equitat i la solidaritat en l'àmbit de les relacions socials. Inhibirem la resignació i la indiferència davant la marginació o l'exclusió. Ens apropem, encara més, a les persones per tal de fer realment del municipi una sola entitat, una societat cohesionada, una veritable comunitat del benestar.

## 2. COMUNITATS DE CONVIVÈNCIA

### Invertir en les persones

Construir un municipi, per a Convergència i Unió, és construir l'espai idoni per a la cohesió social entre tots els seus habitants i per al desenvolupament integral de cadascun d'ells.

Per possibilitar-ho, entendrem el municipi com una societat educadora global, un lloc de consens i de convergència on se superin conflictes i divergències; amb la prioritització de la participació activa del ciutadà garantirem les relacions socials i el compromís del desenvolupament individual i col·lectiu.

Els nostres municipis, per tant, han de tenir governs que prioritzin l'existència dels canals adients per fer possible que hi hagi oportunitats de creixement i de promoció per a tothom, tenint sempre present el criteri de justícia per tal que cap col·lectiu no en quedi exclòs.

Així, els municipis són, sobretot, la seva gent. En aquest sentit, CiU prioritza la inversió en les persones. Tant l'aspecte extern com els serveis i les activitats només tenen sentit si aconseguen crear les condicions necessàries per al desenvolupament de cada individu i del conjunt de la societat. Els nostres municipis han de ser de i per a les persones.

Per a la universalització de l'accés a les eines facilitadores de la promoció personal, l'educació és capital, l'educació en un sentit ampli, molt més enllà de l'ensenyament reglat, és la garantia que els ciutadans de cada municipi puguin desenvolupar-se amb garanties en aquesta nostra era de la comunicació i de la tecnologia.

I si bé és cert que la destresa tècnica s'ha convertit en un instrument imprescindible, no ho és menys que sense una completa formació humana no construirem comunitats locals, basades en la convivència, la solidaritat i la responsabilitat compartida.

El dret de tothom a la pràctica de l'esport és una altra de les garanties per al creixement integral de l'individu i per a la difusió de conductes saludables i socials. Prioritzem la política esportiva que té com a objectiu millorar la qualitat de vida de les persones i potenciar la seva socialització.

La formació humana, tècnica i física cal que sigui desenvolupada en un entorn culturalment ric. L'oferta cultural, a la qual possibilitarem un accés generalitzat, configura uns municipis d'oportunitats. Construirem municipis de persones més sensibles i amb més esperit crític al servei d'uns pobles i d'unes ciutats més educadores.

I encara cal afegir la funció educadora del temps per al lleure. Les persones de tota condició tenen dret a gaudir del lleure i els municipis poden humanitzar-se si els governs locals aconseguen que la mateixa gent es corresponsabilitzi de convertir el lleure en un marc de creixement personal, de cohesió social i de desvetllament del sentit de compromís.

### Espais comuns al servei de la gent

L'espai públic no pot ser vist ni amb la indiferència que el degradaria, ni com si fos patrimoni d'uns quants infrautilitzant-ne les seves potencialitats. En aquest sentit, creiem fermament en la vinculació de la societat civil en la gestió dels béns comuns per tal d'optimitzar-los com a eina al servei de tots.

La infraestructura més generalitzada al municipi són les escoles. L'autonomia en la seva gestió ha de fer possible que siguin espais que ajudin al creixement dels seus alumnes i que puguin desenvolupar un paper important en la dinamització social dels pobles i dels barris.

També el patrimoni arquitectònic és una gran eina educadora per a tot el municipi. Anar corresponsabilitzant les persones en el seu manteniment i posar-lo de debò a l'abast de tothom són dues línies que permeten revaloritzar-lo d'una manera important.

I no només les pedres construeixen marcs potenciadors del desenvolupament de les persones. El paisatge forma part també del patrimoni de cada municipi. Els ajuntaments vetllaran la seva cura i la possibilitat de gaudir-ne per part de tots els col·lectius. La civilitat també s'educa a partir del contacte amb la natura.

Si el municipi disposa d'espais comuns per a tothom, hi ha municipis, també, que disposen d'espais i serveis que depassen els seus límits territorials. La generositat, i no l'egoisme, és el que fa possible que el conjunt de ciutadans d'una comarca, d'un territori més ampli o, fins i tot, de tot el país tinguem l'accés a un munt d'oportunitats accedint als espais i als serveis repartits per diversos municipis. Hi ha equipaments d'àmbit supramunicipal que convé ubicar-los en indrets determinats. Podem construir identitats pensant globalment i actuant localment, cadascú des del seu àmbit i des de la pròpia tradició, però, alhora, des de la consciència que cada un dels municipis és, de fet, una part activa de Catalunya.

### Oportunitats al llarg del cicle vital

El creixement és consubstancial a qualsevol època en la vida de les persones. Al marge d'assegurar-nos que ningú no quedarà exclòs de les eines que possibiliten el seu desenvolupament personal al marge del seu origen o condició, ens cal vetllar també perquè tots els ciutadans de cada poble o ciutat tinguin l'oportunitat de promocionar-se independentment de la generació de la qual formin part. Des del naixement fins a la mort, tothom està en condicions de formar-se i de ser útil. A més, amb la participació de gent de totes les edats, millorem el respecte i la solidaritat intergeneracional.

- Infància i adolescència:

El poble, el barri i la ciutat tenen en l'escola l'eina més privilegiada per a l'aprenentatge d'allò que configura una societat democràtica i avançada: escoltar, contrastar, plantejar-se les coses, opinar, ser constructivament crític i autocrític. Que els nois i noies aprenguin a viure en societat bé mereix que el conjunt del municipi, amb els pares i amb les mares al davant, s'impliquin en aquest procés.

I no només això. L'escola és gairebé sempre, també, el primer espai on els ciutadans més joves tenen accés al coneixement físic, històric i cultural de l'entorn més immediat. La cura per mantenir l'entorn en condicions només s'educa a partir del coneixement que ha de desembocar en estimació.

Créixer saludablement és la millor garantia de poder desenvolupar-se amb llibertat. Per això, els governs locals valoraran la importància d'educar hàbits saludables i higiènics des de l'escola.

El nou sistema educatiu democratitza, més que mai, el dret a la formació. Malgrat això, encara tenim camí per recórrer. L'escola no només ha de tenir espai per a tothom, sinó que també ha de ser útil en el creixement de cadascun dels nois i noies. Un bon lligam del conjunt del municipi amb escoles i instituts ha de permetre trobar mecanismes que evitin l'exclusió del circuit escolar.

- Joventut:

Els serveis socials municipals vetllaran de prop perquè els joves dels pobles i de les ciutats no es quedin al marge dels estudis postobligatoris per qüestions no acadèmiques. Els cicles formatius, el batxillerat i la universitat han de ser a l'abast de tots els joves, independentment de la situació sociocultural i laboral de les seves famílies.

L'adolescència i la joventut segurament són etapes més llargues que mai. De fet, arribar a participar de la societat adulta no és senzill actualment. Els municipis que facilitin l'accés de la gent jove a l'habitatge i els que impulsin programes de garantia social i d'inserció laboral més àgils i flexibles faran un pas de gegant cap a la disminució en les distàncies entre generacions i, per tant, cap a una societat més cohesionada.

Durant el camí cap a l'establiment a compte propi i cap a l'establiment de lligams amb vocació de solidesa, els joves necessiten espais on reunir-se i desenvolupar activitats diverses. El municipi que té les condicions en què la joventut es troba bé és un municipi que potenciarà la implicació de les futures generacions d'adults en el seu desenvolupament col·lectiu.

- L'edat adulta

El món laboral és, en la nostra societat, el nucli central de participació de la població adulta més enllà dels seus límits personals, familiars i d'amistats. Si una persona queda despenjada del circuit laboral se'n ressent la seva capacitat de subsistència i, alhora, la seva vinculació amb la comunitat. Per a nosaltres, tots els esforços que es fan per reinserir les persones de mitjana edat en el circuit laboral han de ser prioritaris pels governants i pels diversos col·lectius compromesos amb el municipi.

La formació de la persona no s'esgota amb l'etapa escolar. La formació d'adults possibilita la continuació d'un creixement integral, interdisciplinari i adaptat al territori de la gent, amb la qual cosa es potencia l'autonomia i el propi autocreixement.

- L'últim graó de la piràmide:

La gent més gran no només té dret a ser atesa per gaudir de sostre i de salut. Convé que les persones que acumulen més vivències i experiència se sentin útils i amb vincles socials. Així, la viduïtat o la jubilació no són la porta d'entrada cap a la soledat o cap a la inactivitat.

El municipi creixerà aprofitant el gran capital de la gent més gran. Caldrà anar potenciant la seva implicació en la formació de les generacions més joves i en la multitud de serveis i activitats que poden desenvolupar. Així mateix, el seu enquadrament en cercles d'activitats afavorirà la seva dimensió social.

I els municipis no s'oblidaran tampoc de facilitar l'accés de la gent més gran a la formació necessària per poder desenvolupar-se lliurement en un món tan canviant i imprevisible.

#### Una societat creadora d'oportunitats

Els polítics locals, com a líders socials que són, han d'encaminar el seu missatge i les seves actuacions per facilitar que les oportunitats arribin a tothom. Però en el nostre model de municipi el govern no és l'únic creador d'oportunitats. La millor garantia per a la cohesió social i per a la implicació de tots en el progrés del municipi passa per la participació activa de ciutadans i de col·lectius en la creació de les condicions que assegurin la promoció de tots els components de la societat de què ells mateixos formen part.

És amb aquest objectiu que els governs locals prioritzen que les entitats i associacions dels pobles i de les ciutats puguin gaudir de les infraestructures necessàries per desenvolupar la seva participació activa en la vida comunitària.

Així, al marge de fer possible la presència d'esport d'alta competició o de mostres de cultura de qualitat contrastada, els municipis explotaran les pròpies iniciatives dels seus ciutadans, afavorint, especialment, la creativitat artística en totes les diverses disciplines.

Un capítol molt destacat de les prioritats per als governants locals de Convergència i Unió és la promoció del voluntariat. El voluntari, tant el que dóna suport al veí que passa alguna necessitat com l'enquadrat en organitzacions de suport de tot tipus, és l'exponent del ciutadà que aprofita un entorn d'oportunitats per créixer, tot creant oportunitats de creixement per als seus conciutadans.

### 3. COMUNITATS AMB CONCIÈNCIA NACIONAL

#### Un municipalisme nacionalista

Convergència i Unió és el primera força municipal de Catalunya i, també, la més municipalista. Ho és perquè sustenta la seva concepció municipal en la capacitat dels ajuntaments per servir responsablement els seus ciutadans i per construir solidàriament Catalunya. El nostre és un municipalisme d’afirmació. En això es diferencia del municipalisme de negació d’altres formacions polítiques, és a dir, aquell que vol potenciar el poder municipal per contrarestar el poder de la Generalitat, per diluir l’autoritat i la representativitat de les institucions nacionals de Catalunya. La nostra visió és radicalment contrària: volem reforçar els ajuntaments per reforçar la nostra sobirania com a poble.

Convergència i Unió ha vertebrat el municipalisme català, tant des del Govern - impulsant polítiques pròpies per als municipis catalans- com des dels ajuntaments - construint dia a dia una xarxa de pobles i de ciutats interconnectats, com un teixit viu sense espais exclosos al dinamisme. Això hauria estat diferent amb una altra idea de país, que només pensés en els municipis de forma deslligada, sense comptar amb la necessària discriminació positiva per reequilibrar Catalunya.

El nostre model de país assegura, al llarg de tot el seu territori, un respecte a la diversitat i, alhora que escolta les inquietuds pròpies de cada municipi, garanteix uns serveis mínims per a qualsevol persona. Infraestructures i serveis han anat configurant un país de possibilitats per a tots els seus habitants, i hem pogut definir polítiques pròpies d’habitatge, de serveis socials, d’esport, de lleure, de medi ambient..., ben diferents d’aquelles que proposen partits polítics d’obediència no catalana amb fórmules deslligades de la realitat pròpia. A Convergència i Unió treballem perquè tots els catalans puguin viure amb plenes garanties allà on han nascut o han fixat la seva residència. Un país equilibrat amb una capital potent i un sistema de municipis i comarques dinàmiques.

Hi ha qui des d’una concepció universalista i metropolitana de ciutats-estat, ha pretès descriure el món com una mera xarxa de ciutats singularitzades, amb un rerapaís al seu servei, entenent Catalunya com una simple desconcentració de poder urbà. Històricament, en canvi, el nacionalisme s’ha preocupat perquè tots els catalans, amb independència del seu lloc de residència, tinguessin accés a les mateixes prestacions i a la mateixa qualitat de vida. Aquesta era, per exemple, la idea de Catalunya-ciutat que va elaborar el Noucentisme. Convergència i Unió, que és hereva d’aquell pensament, ha apostat, en la seva acció de govern, per l’equilibri territorial i per el creixement harmònic de tot el país.

Així, hem interpretat el país des de cadascuna de les seves realitats locals, pensant en una xarxa amb molts nuclis urbans (pobles i ciutats), cadascun amb la seva memòria col·lectiva. Ja fa anys que Convergència i Unió va treure la idea força “Catalunya comença al teu ajuntament”; aquesta era una expressió que destil·lava projecte de país, de municipalisme nacionalista, de municipalisme relligat amb el territori. Per això, CiU ha impregnat la seva acció d’un accent nacionalista que suma esforços en el procés de recuperació de les llibertats nacionals; perquè volem la plenitud nacional des dels municipis, des de cada realitat local.



Convergència i Unió es compromet amb un govern local que aposta per la normalització nacional, per la potenciació de la cultura, per la recuperació de les tradicions, per l'impuls a la creativitat, per l'obertura al món i per la projecció internacional, pel reforçament de l'àmbit lingüístic del català i pel desplegament desacomplexat d'una simbologia pròpia que ens defineix. Els municipis catalans també han de jugar un paper clau en la recuperació dels símbols propis, en el retorn a la normalitat nacional. Quan un ajuntament decideix els noms de carrers i de places del municipi també està fent una aposta simbòlica. En la quotidianitat també es construeix el país.

### Pacte local català

El II Congrés Municipalista de Catalunya ha representat un punt d'inflexió pel que fa a acostar posicions sobre les necessitats que tenen els municipis del nostre país tant des del punt de vista competencial com financer per part de les diverses forces polítiques catalanes, així com sobre el debat que s'ha obert per tal de pactar un model d'organització territorial que no sigui discutit per ningú.

Els 23 anys transcorreguts des que es constituïren els primers ajuntaments democràtics són testimoni de la transformació de la societat catalana i de les nostres viles i ciutats, especialment de la transformació de les infraestructures i equipaments urbans i dels nivells de prestació de serveis locals.

La dinàmica social ha fet que apareguin noves realitats amb nous problemes i noves demandes de serveis locals. L'existència de noves tecnologies i noves demandes de serveis i l'experiència acumulada en l'aplicació de les lleis territorials de Catalunya del 1987 ens empenyen a consensuar un pacte local català pel que fa a l'organització territorial de Catalunya, el finançament dels ens locals i el sistema competencial vigent que s'està canalitzant a través de la comissió d'organització i administració de la Generalitat i Govern Local.

Convergència i Unió va fer una aposta a favor d'una determinada organització territorial de Catalunya: primer a través de l'Estatut d'Autonomia del 1979 i després mitjançant l'aprovació de les lleis d'organització territorial de 1978 es va bastir un model propi català basat en els municipis i les comarques com els dos òrgans territorials bàsics.

Considerem que aquests dos ens locals han de seguir essent la base de l'organització territorial de Catalunya. El municipi, com a nucli més pròxim al ciutadà i norma bàsica d'organització col·lectiva, constitueix el primer àmbit de pertinença de les persones, fet que el converteix en un dels elements essencials de tota l'Administració. La seva existència, fortament arrelada a la nostra cultura, tradició i consciència col·lectiva, és allò que justifica l'existència de la resta d'ens supramunicipals. La comarca com ens supramunicipal d'administració local bàsic de l'organització territorial de Catalunya, ha de consolidar les seves funcions i facultats de gestió mitjançant l'atribució concreta de competències i garantint també un finançament suficient. La preexistència obligatòria d'altres administracions supralocals com ara les Diputacions i la necessitat de crear altres òrgans per desconcentrar els serveis de la Generalitat (regions o vegueries) així com el desenvolupament d'instruments de gestió que incentivin



l'associacionisme d'ens locals a partir dels principis de cooperació i coordinació ha de comportar un nou pacte entre totes les forces polítiques catalanes per tancar definitivament el model territorial català.

Cal impulsar un pacte local per a Catalunya pel segle XXI que enforteixi el govern local; aquest enfortiment no ha de basar-se en buidar la Generalitat de competències, sinó que ha de respectar el nivell d'autogovern de Catalunya.

La finalitat última de l'organització territorial del país és l'equilibri territorial, és a dir, que les persones visquin on visquin, gaudeixin no només dels mateixos drets sinó que tinguin les mateixes oportunitats de desenvolupament social, familiar, professional i cultural i tinguin un nivell de prestació de serveis uniforme. D'altra banda, equilibri territorial és aconseguir que en qualsevol punt de Catalunya s'hi puguin desenvolupar les persones amb tota la seva plenitud.

Pel que fa al finançament local, hem de partir del principi que és el Parlament de Catalunya l'òrgan competent per delimitar l'abast de les competències dels ens locals d'acord amb l'Estatut. I això va lligat al principi de suficiència financera que estableix l'article 142 de la Constitució. Les competències han d'anar acompanyades de recursos, i, en aquest sentit la Llei reguladora de les Hisendes locals actual, per un banda, no dóna flexibilitat per tal que això sigui possible i per una altra, prohibeix que les comarques rebin finançament de l'Estat.

Dins de les limitacions imposades per la normativa estatal, el sistema de cooperació amb els ens locals establert pel Parlament de Catalunya i que ha estat avalat per diverses Sentències del Tribunal Constitucional i del Tribunal Suprem (PUOSC) garanteix aquest principi de suficiència financera en funció de les competències assumides. Malauradament, però, l'encotillament estatal no ha permès aplicar totalment aquesta garantia constitucional.

En els darrers 23 anys, el sector local no ha augmentat el seu pes relatiu dins el sector públic i s'ha mantingut estancat sense sobrepassar el 13% del total del sector públic. El sector local ha passat de ser el 4,56% del PIB (1985) al 4,91%, o sigui que ha augmentat 3 dècimes de punt. El conjunt del sector públic ha passat de 35,82% del PIB al 38,69%, és a dir, ha crescut 3 punts en el mateix període.

Cal que el sector local surti de l'actual estancament relatiu dins el sector públic i pugui fer front amb competències i recursos suficients, als reptes de la societat local i a les exigències dels ciutadans en termes de serveis públics. Per aconseguir-ho cal que el pes financer de les entitats locals augmenti fins a un nivell no inferior al 24% del conjunt de les Administracions Públiques.

Per aquest motiu cal un nou pacte del finançament local que obligatòriament passa per la modificació del model actual.

Per garantir uns recursos per a aquells serveis que no són de prestació mínima obligatòria en els municipis petits, cal una concreció dels serveis municipals bàsics amb finançament garantit.

Cal que les singularitats municipals extraordinàries (municipis turístics, de muntanya, amb urbanitzacions, etc) siguin reconegudes formalment i s'estableixin fonts de finançament extraordinàries que no limitin l'autonomia local i que garanteixin la prestació dels serveis bàsics o dels serveis específics.

En definitiva cal garantir uns recursos estables i alhora suficientment elàstics i dinàmics per tal que, a mesura que l'economia i les rendes familiars creixin, puguin créixer de forma automàtica els ingressos necessaris per satisfer les demandes de serveis que aquest creixement genera.

### Regeneració política i renovació nacional

D'altra banda, en un moment de canvis profunds en la societat, hem de plantejar elements de regeneració política i de renovació nacional. En aquest context, hi ha qui, sota l'aparent representació del canvi i de l'alternativa, amagua la incapacitat d'elaborar un discurs realment innovador que vagi més enllà de personalismes. Les referències a la modernitat, al progrés, a la regeneració, a una nova concepció de partits i de model nacional, no trasllueixen res més que mancances o reinterpretacions de discursos ja coneguts i que han quedat difosos en l'ideari, en la gestió i en la interpretació social del nacionalisme català.

Avui, Convergència i Unió aposta per un pas endavant en la reformulació del catalanisme polític, especialment pel que fa al model estructural, d'organització nacional i d'avenç sobiranista. En aquest sentit, demostrem, un cop més, que ens avancem en el compromís de la innovació política, i ho fem des del nacionalisme català com a superador de l'encotillament de les ideologies. Un nacionalisme capaç d'aportar els referents necessaris d'innovació, de modernitat i de progrés per al nostre país; un patriotisme que creix amb la tensió creativa. Perquè, també en l'aspecte social, i no només en l'estructura nacional i en el model de partit, hem de ser capdavanters. La iniciativa i el coratge del nostre partit ha de marcar el to polític dels nous temps.

Convergència i Unió viu un procés de regeneració política, impulsant el compromís i la humanització en les relacions polítiques i cíviques, definint el rol dels lideratges en les transformacions socials, introduint la prioritització i l'estratègia en l'interès públic, reestructurant l'administració i la seva relació amb l'administrat, articulant processos que facilitin la participació de la gent en la definició i en la resolució dels reptes. I també ens movem en un necessari procés de renovació nacional.

Reptes, doncs, també com a nació. Les noves realitats socials i culturals, la diversitat i la identitat en un món globalitzador, el medi natural o la societat de la informació, són també eixos vertebradors en la definició dels elements identificadors del catalanisme per als nous temps; per això, en un món de globalització, pren més importància que mai la identitat local. I els municipis, les cèl·lules bàsiques de l'entramat institucional i social del nostre país, poden i han de ser un eix vertebrador des d'on aplicar la nostra política. Una política que permeti a pobles i ciutats d'oferir més oportunitats per a la seva gent.

## Identitat sostenible i comunitat

Des de fa uns anys el fenomen de la immigració s'ha anat afegint cada vegada amb més força en la vida política i social dels nostres municipis. Per diverses raons la immigració és un fet que hem d'entendre com quelcom necessari i positiu per a Catalunya, com una oportunitat si se sap aprofitar. Però la procedència dels immigrants, sovint provinents de llocs amb cultures, costums o pràctiques religioses molt diferents a la nostra, i l'escàs control en la seva arribada, són factors que poden comportar problemes socials importants si no són tractats correctament.

El municipi és el lloc d'acollida de la immigració, on els immigrants definitivament resideixen. L'administració local és per tant la que més i millor coneix la immigració, i les seves característiques a cadascuna de les poblacions d'acollida. És per tant lògic pensar que cal dotar l'administració local de les eines necessàries per poder afrontar el fenomen.

Desenvolupar, en col·laboració amb la Generalitat de Catalunya, una política d'acollida dels nousvinguts ha de ser la primera prioritat de qualsevol política municipal en aquest àmbit. La política d'acollida ha de permetre facilitar l'aterratge de les persones arribades als nostres municipis. El coneixement del català i el castellà, l'explicació dels drets i de les responsabilitats que tots compartim, l'accés als serveis socials bàsics i l'orientació en l'àmbit laboral han de formar part d'aquesta política. Per a desenvolupar-la és important implicar-hi les entitats del municipi, en especial les que treballen en l'àmbit social. Sense una efectiva política d'acollida, els processos d'integració posteriors poden esdevenir més difícils.

Assistència social i integració són dos dels principals assumptes que l'administració local ha d'afrontar a l'hora de tractar amb els nousvinguts. L'assistència social és un dret inherent a la persona, cal prestar totes les atencions necessàries als immigrants. És aquí on es planteja un primer problema a afrontar, els nostres ajuntaments estan preparats per garantir les polítiques d'assistència social necessàries per a la seva població resident, però l'arribada de nova gent, sovint de manera força descontrolada, obliga a prestar-los l'atenció social necessària en tots els àmbits de l'estat del benestar (educació, sanitat, habitatge, serveis socials) sense disposar dels recursos afegits que aquest fet comporta. És per aquest motiu que cal garantir la suficiència financera tant de la Generalitat com dels ajuntaments catalans, per tal d'evitar que la immigració esdevingui font de conflictes derivats de greuges comparatius en aquest àmbit. I és l'estat central, màxim responsable en matèria d'immigració, qui hauria de garantir aquests recursos.

D'altra banda, les diferències en les pràctiques culturals i costums i les dificultats de comunicació, exigeixen un actiu posicionament de l'ajuntament destinat a superar els possibles conflictes que s'esdevinguin, des de l'estricta compliment de la legalitat per part de tothom, reconeixent drets i exigint responsabilitats per tal de garantir la convivència ciutadana. Cal afavorir la comprensió mútua, incentivant la participació social dels immigrants, evitant la guetització, fàcil de produir en aquest tipus de circumstàncies, fomentant la integració d'una gent que ve a viure amb nosaltres. Però alhora, cal exigir als nousvinguts la seva integració en la cultura i costums dels pobles que els acullen, la seva adaptació a la legislació del país que els

acull, la seva obligació d'aprendre i comprendre la llengua i cultura catalanes, i el seu respecte i voluntat d'integració a la vida del país i del municipi.

Ningú millor que els catalans, i per tant el nostre Govern i els nostres municipis, coneixem els nostres límits i potencialitats, per això cal que l'Estat central traspassi a Catalunya les competències necessàries en matèria d'immigració, lògicament amb els recursos de gestió corresponents. Entre elles és d'especial importància el control del contingent legal d'entrada d'immigrants. La incapacitat de l'Estat per regular els fluxos migratoris de manera eficaç, que ha comportat que la majoria de persones immigrades a Catalunya hagin iniciat la seva convivència al país en una situació administrativament irregular, amb els conseqüents problemes en l'àmbit del treball, l'habitatge i el mínim coneixement de la realitat del país, dels seus valors i de les seves pràctiques culturals, és evident que es dificulta qualsevol procés d'integració social i fan impossible desenvolupar una veritable política d'acollida.

Per tal d'afrontar els reptes i necessitats derivats de l'arribada d'immigrants, cal potenciar la col·laboració entre els municipis de Catalunya, intercanviant experiències i cercant les millors polítiques i solucions per tal de garantir que la immigració sigui, efectivament, una oportunitat per als nostres pobles i ciutats.

Finalment, els ajuntaments, mitjançant les polítiques de codesenvolupament, poden facilitar el mutu coneixement entre les societats d'origen de les persones immigrades i la societat catalana i alhora poden promoure el seu desenvolupament mitjançant els recursos destinats a la cooperació internacional.

## 4. COMUNITATS PARTICIPATIVES

Els països, les nacions, les ciutats i els pobles són, per excel·lència, l'espai de les relacions socials. I els municipis, especialment, són l'espai ideal on repensar millor la política per tal de fer col·lectivitats més dinàmiques on la ciutadania participi en la definició de les prioritats i de les estratègies col·lectives.

Les noves tecnologies, l'aprofundiment democràtic, la civilitat, el perfeccionament d'una societat perquè sigui més humana i més cohesionada, ens han de permetre pensar una societat molt més viva on sectorialment es puguin anar estudiant els problemes i els reptes de la comunitat, des de la corresponsabilitat, des del repte compartit entre població i governants.

### La necessària dimensió política de la vida local

Temps de globalització és temps de dinamisme i de complexitat, d'interdependència i d'aprenentatge; per això, no es pot sacralitzar l'administració com a institució inamovible, sinó reinterpretar-la com un organisme en constant evolució i adaptació.

Ara hem de buscar un nou model de governabilitat que reconegui els actors socials i els grups que no hi estan representats, que sigui capaç de produir unes bones regles del joc i crear un capital social preparat per afrontar aquest temps de globalització. Hem de repolititzar el govern local i incorporar-hi el discurs públic i el debat per trobar solucions a l'Estat del benestar.

Defensem uns governs propietat de la comunitat, que tinguin en l'administració l'eina innovadora que transmeti a la ciutadania la idea que les solucions existeixen realment i que es treballa amb agilitat, eficiència i eficàcia per posar-les en marxa. Per això, volem reforçar el municipi, i també reforçar la política i la ciutadania.

Els municipis s'han d'encarar al nou segle fent una aposta de futur. Han de ser dirigits per equips de govern amb un projecte concret de municipi, però amb la capacitat d'amollar aquest projecte a les necessitats i a les demandes dels ciutadans. Volem equips de gent que generin il·lusió i interacció, que generin solucions a curt i a llarg termini, equips sincers i honestos que fugin de la confrontació política i social i busquin l'acord i el consens.

No es tracta de renunciar als models anteriors, sinó de complementar-los amb un nou estil. El municipi ha de seguir essent administrador de potestats, de reglaments i de normes reguladores, i també ha d'adoptar criteris de gestió lligats a allò que la gent necessita. Però, per a CiU, el municipi ha de ser, sobretot, un administrador de relacions i interdependències, tant internes com externes, entre les persones i entre la societat civil i el mercat. Per tal d'assolir aquest objectiu és molt important millorar els mecanismes d'informació de la gestió duta a terme. Hem de cercar fórmules imaginatives d'informació que facin despertar l'interès de la gent com a condició prèvia a una millor i major participació de la ciutadania.

Volem reivindicar la dimensió política de la feina dels regidors i de les regidores. Ja no es tracta

només de fer coses, sinó d'escollir quines es fan i quines no, d'establir prioritats. Avui, ja no és comprensible per a la gent, que l'ajuntament s'assimili només a l'administració. No n'hi haurà prou amb la invitació a participar, i haurem de demanar la corresponsabilització de tots en el progrés comunitari. No defugir aquesta responsabilitat és el nostre primer compromís.

La política és un servei. "servei" no és sinònim d'imposar unes raons que legítimament es creuen com a "correctes" per aconseguir el bé col·lectiu. Però, "servir" tampoc consisteix en anar a remolc de les peticions i de les reivindicacions, a vegades, contraposades de particulars i de grups, si més no perquè cal no oblidar que són molts, la veu dels quals no arriba als espais on es formula l'agenda pública i es prenen decisions.

Per a nosaltres servir és tenir un projecte de municipi i de país (un projecte sempre de transformació, perquè tenim l'ambició d'anar a més), que s'inspira en els valors propis i que construïm conjuntament amb la ciutadania.

Així, en una situació de canvi constant de la societat, és necessari governar aquest procés des d'una alta capacitat d'aprenentatge i d'adaptació al medi canviant, en un contacte directe amb la realitat. Això implica donar impuls a uns ajuntaments capaços de repensar l'espai polític, amb una nova forma d'entendre el paper dels governants, com una autoritat responsable i amb capacitat de resposta.

En aquest sentit, les autoritats locals tenim la capacitat de vehicular valors socials que no troben expressió en el mercat. I els serveis públics han de reorientar-se per tal que el seu valor resideixi en la gent, no en els serveis per si mateixos ni en els seus proveïdors. En tot això és fonamental la representativitat dels polítics locals i la participació de la ciutadania activa i constant, que ha de ser un objectiu prioritari per al govern local, perquè, sinó, és difícil obtenir un govern capaç de respondre a les necessitats particulars de la seva comunitat.

### Un lideratge transformador

Per construir aquests ajuntaments dels nous temps necessitem polítics locals que els facin possible. Necessitem persones que exerceixin un lideratge transformador, participatiu, corresponsabilitzador, que facin del servei als seus conciutadans un compromís irrenunciable. Volem gent que exerceixi un lideratge de qualitat.

Volem líders, a més de gestors polítics, per a una millor governabilitat, capaços de conduir el procés d'aprenentatge necessari per afrontar el futur; que sàpiguen practicar les regles del joc col·lectives amb la flexibilitat que demana la constant innovació, amb l'únic objectiu de millorar el capital social de cada poble, de cada ciutat. Líders capaços de comunicar el desig d'urgència, d'esperança i d'oportunitat davant els reptes que assetgen i canvien constantment. Polítics oberts a adquirir nous coneixements i noves visions per fer lloc a altres idees i referents per millorar el nostre entorn; preparats per gestionar un escenari en evolució, posant en relació la capacitat creativa de la societat i de les institucions i organitzacions.

Els regidors i regidores de Convergència i Unió hem de ser gent que treballi des de la credibilitat, amb visió compartida, gent capaç de construir equips per gestionar qualsevol incertesa, qualsevol conflicte, qualsevol repte per tirar endavant un projecte comú de ciutat o de poble.

Com a nacionalistes, no permetrem la creació d'una societat dual. Aquest és el nostre compromís: la recerca constant de l'equilibri social i cultural i l'assumpció de valors que facin que la gent se senti activa i part d'uns municipis integrats en un país. Per això, hem d'estimular la capacitat cívica d'aprendre, hem d'incentivar que molta gent assumeixi el compromís de fer quelcom per a la societat. Sempre des del compromís amb un mateix, que porta al compromís amb la societat. Perquè la gent de CiU no només volem guanyar les properes eleccions, sinó -també- guanyar per a les properes generacions.

Defugim la supèrbia i la prepotència d'una política dirigista. Volem gent amb capacitat de visió, de prioritització, d'interès públic, que no defugui el protagonisme d'accelerar el procés de transformació de la seva ciutat, del seu poble. Volem gent que es posi al davant, des de la lleialtat amb els actors socials, però que no renunciï a la responsabilitat de la presa de decisions que comporta la representativitat i l'exercici de ser un polític electe.

Volem polítics capaços, també, d'exercitar una vida interior, que siguin propers a la realitat dels seus veïns, que sàpiguen reconèixer i corregir errades, reaccionar davant la injustícia o compartir emocions. Hem d'humanitzar la imatge de l'administració demostrant que els que governen les institucions no són persones diferents. Som gent al servei de la gent, gent que s'ocupa de la gent. I som gent com l'altra gent.

En aquest compromís de buscar la millor gent per fer la millor política i el millor servei, Convergència i Unió s'insereix en un procés de constant regeneració i incorporació d'aquelles persones que ens puguin ajudar a assolir els nostres objectius socials i que comportin el màxim de representativitat social.

Convergència i Unió fa una aposta rigorosa per incrementar la presència de les dones en l'activitat política i anar avançant cap a la paritat democràtica. Reivindiquem incorporar la visió de les dones en tots els àmbits de la política i de la societat per poder construir un país més equilibrat.

En aquest procés de regeneració, també hem de tenir una especial atenció al rejuveniment de la nostra classe política. No podem oblidar que una generació de polítics, en un origen inexperts i majoritàriament voluntaris, ha protagonitzat amb èxit la transició democràtica als ajuntaments. Ara, gairebé vint anys després, hem d'afavorir processos d'aprenentatge i compromís polític entre les generacions més joves per tal que vagin recollint el testimoni dels qui els precedeixen. Això ha de comportar un procés de relació intergeneracional que faci que els més grans participin de forma compromesa en la renovació política, institucional i social de les nostres viles. No en va, la seva experiència i capacitat poden contribuir eficaçment al futur desenvolupament de la població.



### La ciutadania activa

Fins avui, l'administració ha anat assumint funcions com a resposta a la pressió social; per això, assumint les necessitats, les ha donat per descomptades i no ha requerit participació més enllà de l'electoral. D'aquesta manera, ha tendit a deixar en mans dels professionals la responsabilitat decisòria; així, massa vegades, la complexitat tècnica justifica l'oportunitat d'una política i escapa al control dels polítics electes i de la participació ciutadana. Ara, es va tendint cap a una participació més activa i la ciutadania deixa de ser una simple usuària de serveis.

D'aquesta manera, els serveis municipals han deixat de ser responsabilitat exclusiva de les autoritats locals i han passat a proveir-se des d'una xarxa on hi participen els diferents sectors. Així, les autoritats locals hem de fomentar la implicació i la participació responsable de la societat en els afers públics i habilitar i promocionar les actuacions dels diversos actors involucrats en la prestació dels serveis. En aquest context, els dirigents hem de contemplar una constel·lació de nous sectors a l'escenari local; per això, les polítiques uniformitzadores ja no valen i el pluralisme es fa palès.

Hem de veure, doncs, com s'articulen mecanismes per gestionar aquest pluralisme que gravita sobre el govern local, i aplicar propostes que incrementin l'autonomia política, la visió estratègica i la prioritització en la presa de decisions, l'increment de l'interès públic i una major incorporació del fet participatiu. Això ho hem de reflectir en la creació de xarxes i escenaris de participació ciutadana, especialment en l'esfera local, que és la més propera a la gent.

La participació és un fet integrador de la població dins el sistema democràtic: afavoreix la transparència, crea cultura democràtica i integra els ciutadans en el teixit social i associatiu. Per això, l'administració ha d'estimular la capacitat d'intervenció dels individus i de les associacions dins el sistema a través de mecanismes de participació.

El primer nivell que hem de considerar de la participació ciutadana, en un binomi indissoluble, és la informació i la formació. La forma per la qual un govern s'autoobliga a oferir informació és la peça clau i essencial del debat polític. Com més informa l'ajuntament més receptius són els ciutadans -que volen sentir-se ben tractats i respectats-. Els ciutadans han de percebre que coneixen, tant la gestió de l'ajuntament com si ells mateixos la impulsessin; per això, hem d'implementar canals d'informació, no només de "dalt" cap a "baix", o com un procés d'excepció, sinó com a quelcom necessari per a tots.

D'altra banda, la formació és consubstancial al procés d'informació, ja que el desconeixement dels mecanismes administratius que regeixen l'ajuntament dificulten que els polítics, els funcionaris i la ciutadania parlin el mateix llenguatge. De la mateixa manera, la precarietat administrativa de les entitats i la manca de formació administrativa també limita que es puguin establir canals de participació adequats.

En un segon estadi, hem de crear marcs de consulta, de diàleg i de debat, especialment a través del marc col·lectiu i associatiu, per tal de poder conèixer millor els desigs de la població



i identificar els rols de cadascú en la dinàmica del municipi. La dificultat és saber on es posen els límits d'aquesta participació, ja que no es poden considerar iguals ni la naturalesa dels problemes, ni la representació de la ciutadania.

La fase més compromesa de la participació de la població és la seva incorporació en la presa de decisions, i la més pragmàtica i realista és la participació de les entitats en la gestió dels serveis públics. Aquest procés participatiu permet la promoció de l'associacionisme i l'aplicació del principi de subsidiarietat; que permet una major agilitat administrativa i una eficaç gestió dels serveis. També defuig l'assistencialisme associatiu i implica les entitats en la corresponsabilitat, en el compromís i en la implicació de la ciutadania en la cosa pública.

La participació ha de permetre que tots els interessos estiguin representats, però quan aquests col·lisionen, els polítics hem d'intermediar en el conflicte. La participació, així, podrà enfortir el sistema democràtic, però sense renunciar a la delegació de representativitat que el mateix sistema dota els polítics. Fer política i administrar vol dir decidir; no podem confondre la participació ciutadana amb la –no decisió–, perquè pot lesionar l'interès públic. El polític ha d'exercir el seu paper d'arbitratge, de prioritització, i de planificació, sempre en benefici de l'interès general.

En definitiva, la participació és un concepte obert, adaptable a cada realitat local i representa una voluntat política més democratitzadora de la societat, integradora i compromesa amb el teixit social per trobar governs més propers als problemes. A més, afavoreix la pedagogia de la població en el compromís, en el civisme i en la corresponsabilització amb l'actuació pública i permet promoure l'associacionisme com a eix vertebrador de la societat, fent que la comunitat esdevingui també un escenari de solucions per a l'administració.

### L'aprofundiment de la democràcia local

Reivindiquem la dimensió democràtica de l'administració local. L'administració no té sentit sense el seu referent social i de participació que la dota de qualitat. Per aconseguir això hem de reformar-la des de l'aprofundiment de la democràcia local, buscant una major transparència i aproximació a la gent. En aquest sentit, hem de plantejar el debat de la reforma electoral per tal de trobar fórmules que ajudin a millorar el sistema.

Per això, des de Convergència ens plantejem una reflexió en profunditat al voltant d'aspectes com el reforçament de la llista més votada, el paper dels alcaldes i de les alcaldesses, la revisió de les mocions de censura, o el rebuig al transfuguisme, per tal d'afavorir la governabilitat i estabilitat en els governs municipals i evitar situacions que posen, massa vegades en entredit, la voluntat popular. En el mateix sentit, també cal considerar l'ampliació dels mandats locals en benefici d'una major estabilitat en la planificació i desplegament del programa electoral i la implementació de les polítiques públiques.

En un altre ordre de consideracions, des de Convergència i Unió apliquem un procés democràtic intern de designació dels candidats que ens assegura, en primera instància, la selecció de polítics que han de merèixer la confiança de la gent en els governs locals que,

en tot cas, regularan a través del sufragi. Tot i així, en la dinàmica que hem anat exposant, hem d'aprofundir en una democràcia més directa que permeti, a través dels processos de participació, mantenir un control permanent del govern.

Però, en qualsevol cas, l'aprofundiment de la democràcia local ha de passar necessàriament pels partits polítics. Els partits contribuïm a canalitzar la participació a través d'estructures democràtiques que s'estenen més enllà de l'àmbit local per integrar-se en una estructura que té un projecte ideològic més ampli. És en aquest marc que no podem deixar de prestigiar el paper dels partits polítics.

En aquest context, Convergència i Unió es troba en un procés de renovació i enfortiment. Això passa per obrir-se més a la societat. Convé que els partits ens dediquem a perfeccionar els canals de participació política, que tinguem actituds més obertes a la societat, sense por a obrir debats en l'àmbit local que posin de manifest quins són els interessos generals i quins són els particulars. Hem de ser encara més sensibles a totes les problemàtiques i canalitzar millor les inquietuds de la població i dels seus col·lectius. Hem d'apostar per la descentralització en la presa de decisions i vers la desconcentració del poder.

## 5. COMUNITATS EMPRENEDORES

### L'ajuntament, una eina per a la dinamització econòmica i social

En els darrers vint anys, els ajuntaments han sabut donar respostes a les necessitats bàsiques de la majoria de les persones del seu municipi. La ciutadania ha pogut comprovar que la gestió dels ajuntaments de Catalunya ha abastat quasi tots els àmbits de la vida amb l'objectiu de satisfer una gran quantitat de demandes diverses. La gent, amb independència d'edat, de sexe i de idees, comparteix el desig que en el seu entorn més proper hi hagi parcs i jardins ben curats i amb jocs infantils, aparcament suficient, poc soroll, netedat, i moltes altres qüestions relacionades amb la seva comunitat que en els darrers anys han arribat, sovint, a quotes d'excel·lència o, si més no, òptimes.

Els ajuntaments es troben avui davant un nou repte en la prestació de serveis. Les demandes dels ciutadans segueixen augmentant tant en nombre com en diversitat. Els ajuntaments estan obrint noves àrees d'activitat i d'intervenció insospitades fa vint anys, però que actualment són necessàries per solucionar els problemes cada cop més variats dels membres de la comunitat local. El consistori, com a primer responsable del benestar i del futur de la seva comunitat, està adquirint, dia a dia, un protagonisme central en la dinamització econòmica i social del seu municipi.

L'ajuntament, pel volum del seu pressupost, ha esdevingut la primera o una de les primeres entitats generadores de riquesa del municipi. En aquest sentit, les iniciatives en matèria de desenvolupament econòmic i social de l'ajuntament tindran una forta repercussió en la realitat local, i col·loquen aquesta institució com l'eix vertebrador del desenvolupament municipal. La forta interrelació entre les accions del govern municipal i la dinamització econòmica i social local no poden basar-se en polítiques assistencials, creadores de dependències i clientelismes, sinó en el foment dels valors emprenedors i de les iniciatives innovadores.

El fet de ser molt sovint la primera entitat generadora de riquesa i el principal responsable de generar l'impuls necessari del desenvolupament econòmic i social del municipi, confereix una posició central a l'ajuntament en la determinació del futur de la comunitat local. Una bona gestió del patrimoni municipal des del punt de vista dels interessos de la ciutadania, de l'eficàcia i de la recerca de la màxima rendibilitat, permetrà a l'ajuntament satisfer les necessitats de la comunitat local i gaudir de mitjans i de recursos per a l'estímul de l'economia local, com per exemple la promoció dels seus recursos materials i humans, l'atracció d'inversions i la regulació i potenciació de mercats.

L'ajuntament, com el consell comarcal, per la seva proximitat a la realitat econòmica i social del municipi i de la comarca i als agents econòmics i socials locals (persones emprenedores, associacions, treballadors...), esdevenen un interlocutor privilegiat per liderar el diàleg i la cooperació per a la dinamització del territori, actuant com a pont entre empreses i treballadors, fomentant el diàleg i la concertació en l'àmbit de la política laboral i social i de redistribució de la riquesa. Alhora, aquesta posició central en el diàleg i en la conducció de la dinamització econòmica i social municipal, li permet de situar-se com a principal promotor de la cooperació

institucional per procurar una acció concertada, especialment amb el govern de Catalunya, sense oblidar la resta d'administracions.

Les corporacions locals, han de ser conscients de l'impacte de les noves tecnologies, les aprofitin i les facin conèixer a la població. No hi ha dubte, que la formació en aquest terreny, com en qualsevol altre que prepari els ciutadans per al seu desenvolupament en el món del treball, són cabdals per al futur dels municipis. Com és cabdal la incidència de les universitats i la seva cooperació amb les institucions públiques i privades en la dinamització i en el desenvolupament de tot el territori.

L'ajuntament ha d'assumir aquest nou rol dinamitzador, adaptant la seva estructura, els seus recursos i les seves funcions a aquest nou paper. L'èxit en aquesta nova missió dependrà molt de la flexibilitat de l'organització i de la seva capacitat d'adaptació a les demandes de la societat local en matèria de promoció econòmica, diàleg i arbitratge, i foment d'iniciatives generadores de la riquesa.

#### El foment de l'empresa i l'ocupació

Els ajuntaments esdevenen, cada cop més, l'actor clau per afavorir l'activitat econòmica municipal, especialment a través de polítiques de suport, de coordinació i de promoció de l'activitat empresarial i d'accions de govern per a la creació d'ocupació.

L'ajuntament és la institució més capacitada per crear les condicions necessàries i les sinergies entre els agents econòmics locals, les institucions i la ciutadania per aconseguir que el municipi sigui més fort i competitiu. Per dur a terme aquesta missió, l'ajuntament ha d'efectuar, des d'un lideratge transformador i dialogant, una anàlisi de la realitat economicosocial del municipi per detectar les amenaces que afecten el futur econòmic de la comunitat, així com les oportunitats que afavoreixin la millora de les condicions econòmiques i socials futures.

Des d'aquesta posició, l'ajuntament està en condicions per:

- Aconseguir les infraestructures necessàries per millorar la competitivitat de les activitats econòmiques del municipi des del punt de vista de la millora de les comunicacions (físiques o informàtiques) i del desenvolupament dels serveis necessaris per als sectors estratègics de l'economia.
- Fomentar el contacte, la interrelació i la integració dels emprenedors del municipi per a la creació d'àrees de cooperació i d'actuació conjunta per generar estímuls de desenvolupament econòmic, per a la recerca d'ajuts i per a la reivindicació de polítiques públiques o d'accions privades. Per això, és cabdal fomentar els valors emprenedors i innovadors.
- Participar en la creació de pols industrials municipals o comarcals per a una millor producció, per a l'obertura de nous mercats, per a l'expansió de les exportacions i per a la cooperació en el finançament de la recerca i la innovació tecnològiques.
- Fomentar i crear iniciatives originals de promoció i de publicitat per a empreses de sectors

econòmics estratègics per a l'economia municipal o comarcal, mitjançant esdeveniments estables i periòdics basats en la participació de la ciutadania i dels agents en activitats paral·leles, com per exemple: museus, exposicions, parcs, fires...

- Participar en la creació de grups de treballs en R+D a través de convenis de col·laboració entre empreses, universitats i centres d'estudis, i altres institucions, entre elles l'ajuntament.

L'ajuntament, gràcies a la proximitat a la realitat sociolaboral del municipi, pot assumir un rol principal en el foment de la contractació laboral, especialment des de la mediació i posada en contacte de les empreses i de les persones emprenedores amb els centres de formació professional, les borses de treball i les iniciatives públiques de les diferents administracions per a la creació d'ocupació.

Per a CiU, els ajuntaments han de participar activament en la creació d'ocupació, promoguda i dissenyada des del consens i el coneixement de la realitat local, per garantir la resolució del problema de l'atur. Els ajuntaments catalans han de ser els principals promotors de l'establiment de mecanismes de coordinació entre administracions i agents privats, de cara a ajustar oferta i demanda, a no duplicar serveis, i a fomentar les potencialitats territorials facilitant la inversió.

En aquest sentit,

- Cal que els Plans d'Actuació Local per a l'Ocupació impulsats per alguns ajuntaments, el Govern de la Generalitat i els agents socials, puguin complir l'objectiu de crear ocupació mitjançant la coordinació d'iniciatives.

- Els ajuntaments han de posar en marxa plans de formació "a la carta" adequats a les necessitats del municipi, sensibles a les necessitats dels col·lectius més desfavorits, perquè siguin inclosos en les iniciatives per a la creació d'ocupació promoguts, en comú o individualment, des d'altres administracions com el Govern de Catalunya, el Govern de l'Estat o la Unió Europea.

- Els ajuntaments també haurien de participar en la creació de "borses de treball" amb l'objectiu principal de facilitar el contacte de les empreses i els treballadors.

- Els ajuntaments i/o els consells comarcals podrien assumir la gestió dels programes per a l'autoocupació i per a l'assessorament tècnic per a la creació d'empreses.

#### La promoció dels municipis: identitat i diferència

El nou rol dinamitzador de l'ajuntament ha d'anar acompanyat d'una nova política de recerca de la "marca" de cada municipi. L'ajuntament haurà de cercar una certa especialització del seu municipi que el diferenciï dels altres a partir dels seus avantatges comparatius.

Els ajuntaments hauran de cercar solucions imaginatives i originals per superar la competència dels municipis del seu entorn. Les polítiques úniques, uniformitzadores, no funcionen a

nivell municipal. En un moment de canvis, cal actuar pensant en nous paràmetres. Des de Convergència i Unió no creiem que tots els municipis hagin de tenir necessàriament polígons industrials, vivers d'empreses o escoles taller. Cal un pas més en imaginació. Potser calen pols industrials, potser es poden compartir espais a nivell comarcal per fer polítiques de dinamització, potser algunes de les escoles taller s'han de repensar i ajustar a les necessitats de la demanda de l'oferta local.

Tots els municipis han de saber en què poden ser capdavanters, originals o, simplement, diferents. Per a nosaltres, aquest esforç ha d'anar encaminat a fer-se valer pel que són de diferents envers d'altres poblacions. La planificació estratègica es revela aquí com un instrument necessari i útil per a l'ajuntament, tant des del punt de vista del procés d'elaboració com de l'instrument de govern que en resulta.

L'ajuntament, a través d'un Pla Estratègic, compta amb l'eina de liderat i de gestió idònia per al coneixement dels punts forts i de les oportunitats de futur del municipi, per a la planificació del seu aprofitament, potenciació i desenvolupament, i per a la creació de les coalicions necessàries entre els agents econòmics i socials per assolir l'especialització municipal sobre la qual basar el progrés i el benestar de la comunitat.

Cada poble ha de fer inventari de recursos humans, territorials, tecnològics i infraestructurals. Si tenim bons professionals però no s'hi poden guanyar la vida, marxaran. Si tenim reserves de sòl industrial però ens manquen bones comunicacions o professionals per treballar, tampoc no ens en sortirem.

L'ajuntament, a través de la reflexió sobre la situació actual, de l'establiment dels objectius estratègics prioritaris i de les polítiques i acords amb els agents locals necessaris per portar-los a la pràctica, es troba en disposició de dinamitzar una àrea determinada. La situació estratègica del municipi respecte al seu entorn competitiu i, en particular, la situació de les activitats econòmiques locals respecte al mercat, determinarà el tipus de combinació i de sinergies que caldrà crear entre els sectors industrial, agrícola, comercial o de serveis que marquin la diferència ("marca") respecte als municipis de l'entorn.

L'ajuntament no té poder per canviar l'entorn, ni tampoc per assumir els canvis necessaris al municipi, però la seva posició privilegiada al si del municipi, com a interlocutor privilegiat amb els agents econòmics i socials, amb altres entitats i institucions, li obren la possibilitat d'assumir el liderat del canvi cap a l'especialització municipal, des del diàleg, la cooperació i la coordinació.

La marca de cada municipi estarà condicionada per la situació de partida de cada territori. Els esforços dels ajuntaments i de les comunitats locals hauran de basar-se en l'aprofitament dels punts forts i de les oportunitats que, sovint, trobaran en la seva personalitat geogràfica, econòmica, social, històrica, gastronòmica, comercial, etc.

D'aquest aprofitament de les oportunitats, des de la planificació estratègica, poden sorgir una gran diversitat de "marques municipals" que donin pas a municipis predominantment comercials, turístics, industrials, rurals, etc.

En relació amb aquest punt, molts municipis de Catalunya, per tradició històrica i per herència estructural urbana, presentaran oportunitats i avantatges comparatius respecte al seu entorn en matèria comercial. En aquests municipis comercials, la incentivació del comerç local pot ser clau per donar vida als centres de les ciutats i a la relació de les persones. El comerç minorista pot resultar altament competitiu respecte a les superfícies comercials a condició que la seva oferta presenti nous avantatges. Per exemple, al nostre país, el clima permet que la major part de municipis puguin reorganitzar els seus carrers i convertir-los en sistemes comercials d'elevada qualitat, tant econòmica com social.

Molts municipis catalans hauran de cercar la seva especialització en l'àmbit del turisme. Igual que el comerç, l'atractiu turístic fomenta la dinamització i el reequilibri territorial en ser la clau del sosteniment de molts municipis i comarques de Catalunya. En la recerca de marca, l'ajuntament haurà de tenir en compte que l'activitat turística, donada la seva transversalitat i el seu caràcter pluridisciplinar, requereix una millor coordinació entre els diferents nivells administratius, un treball amb els agents privats, una oferta qualitativa i segmentada per arribar a una demanda més exigent, i l'articulació de mecanismes de participació de la iniciativa privada en els plans de promoció turística.

La realitat municipal de Catalunya també inclou una gran quantitat de poblacions rurals. Per a elles, caldran també solucions que fomentin més encara el seu desenvolupament, com per exemple, l'optimització de les xarxes de comercialització i distribució dels productes, la potenciació de les denominacions d'origen, el foment de les fires, la compatibilització de les explotacions agràries i ramaderes amb el turisme...; són mesures que ens porten a la recerca d'una "marca" local de qualitat.

#### Administració i societat: una coordinació eficaç

La dinamització econòmica del municipi i la seva transformació i especialització, per ser més competitius, només pot sorgir de la col·laboració estreta entre l'administració local i la societat civil.

L'intervencionisme administratiu no ha de suplantar les activitats privades, ben al contrari, les ha de trobar, fomentar, concertar, unir, empènyer (si cal) i, ajudar al seu desenvolupament. Això no significa que s'hagi de cedir tota la iniciativa al mercat; perquè l'interès públic i la posició privilegiada de l'ajuntament al centre del diàleg i de les relacions del municipi fa necessària la participació de l'administració. La rendibilitat d'una actuació administrativa no és immediata com ho és la d'una activitat privada. La planificació del desenvolupament i la dinamització econòmica i social del municipi són noves missions de l'ajuntament per a la previsió del futur i el disseny de les grans línies d'actuació que reportaran resultats estructurals a mitjà i a llarg termini.

La capacitat de l'ajuntament per influir en el desenvolupament d'un municipi és molt important, malgrat que gran part de les seves decisions vinguin predeterminades per organismes i disposicions d'àmbit superior. Cada ajuntament, en funció de les característiques pròpies del seu municipi, haurà de trobar el millor camí per impulsar el seu desenvolupament.



No existeixen fórmules magistrals d'aplicació universal. Però les possibilitats d'èxit augmenten si, a més de la seva decisió, l'ajuntament és capaç de generar una àmplia coalició amb la societat civil, des del diàleg i la cooperació.

L'ajuntament haurà de saber aprofitar els potencials de la societat en benefici del territori i la seva dinamització i difusió de la població. La participació del teixit associatiu, de les entitats locals i de les persones i organitzacions emprenedores és imprescindible. Les associacions que tenen l'impuls econòmic com a raó de ser, com per exemple, els col·legis professionals, les cambres de comerç, les associacions empresarials, els sindicats, etc., poden i haurien de ser copartíceps amb l'ajuntament en el desenvolupament econòmic local i la projecció del municipi. L'ajuntament ha d'impulsar les iniciatives i tenir-les en compte i, a més, ha de donar totes les facilitats per al seu desenvolupament.

En la dinamització d'un territori, les iniciatives privades i associatives són cabdals. L'ajuntament ha de donar suport a les actuacions sorgides de l'àmbit privat promotores d'actes que donin a conèixer la vila. Catalunya és un exponent de la força de treball que té la societat civil que arreu del país organitza activitats que, per si soles, promouen i dinamitzen el territori. Són, per exemple, les actuacions castelleres, les fires de teatre, música o dansa, els festivals de cinema, les trobades d'aficionats a qualsevol activitat, etc.

La xarxa associativa és essencial per a la dinamització social. Però, el desenvolupament de la societat civil no significa crear noves formes de clientelisme polític a través de generoses i incontrolades polítiques de subvencions, sinó tenir cura de la preservació de l'essència dels moviments ciutadans: cal que sorgeixin des de la societat, no des de la voluntat dels governs.

Paral·lelament, l'ajuntament ha d'impulsar la cooperació institucional a tots nivells. La comarca és una realitat de la nostra organització territorial. Els consells comarcals constitueixen un marc idoni per a les relacions intermunicipals i per aglutinar les iniciatives municipals en diverses qüestions, especialment en la promoció econòmica i social. En aquest sentit, implementar la planificació estratègica al si dels consells pot permetre coordinar les polítiques sorgides al territori. La vocació dels consells és i ha de ser, doncs, la vertebració supramunicipal, i ser el marc idoni per mancomunar polítiques dinamitzadores des del consens.

Partint d'un diagnòstic compartit sobre quina és la situació i els elements clau sobre la comarca, caldrà trobar el consens que permeti fer polítiques a llarg termini, elaborant mesures que facilitin la seva implementació. Només el procés d'elaboració d'aquestes polítiques, ja serà un element dinamitzador de la societat comarcal, tan necessari per pensar el futur conjuntament. Així, cal fer referència també a la necessitat de desconcentrar i descentralitzar recursos i competències de les administracions estatals i de la Generalitat cap als consells comarcals i cap als ajuntaments, quan així ho aconsellin les accions concretes a aplicar en el territori.

#### L'actuació urbanística dels ens locals

L'urbanisme es la funció pública a través de la qual les administracions públiques, i sobretot els



ajuntaments, planifiquen, defineixen i desenvolupen el model urbanístic de ciutat que volen.

Amb la nova llei d'urbanisme de Catalunya es fa una clara opció a favor d'un desenvolupament urbanístic sostenible, sobre la base de la utilització racional del territori, per compatibilitzar el creixement i el dinamisme econòmics necessaris amb la cohesió social, el respecte al medi ambient i la qualitat de vida de les generacions presents i futures.

El propi preàmbul de la Llei estableix com a primer objectiu impregnar les polítiques urbanístiques de l'exigència de conjugar les necessitats de creixement amb els imperatius del desenvolupament sostenible, de manera que es tradueixin en la utilització racional del territori; en la lluita contra la pobresa mitjançant aquest recurs, amb la política d'habitatge social; en la qualitat de vida a assolir en tots els assentaments humans, tant els existents com els nous; en la gestió correcta i proporcionada dels altres recursos naturals, des de la perspectiva urbana, i en la dels residus generats, i també en una utilització progressiva de les energies renovables i en una política eficient d'estalvi energètic en general.

L'acció coordinada dels instruments de planificació territorial, urbanística i sectorial, i la seva posada en pràctica, han de constituir un dels suports essencials per al desenvolupament sostenible de Catalunya, seguint les premisses de la Conferència de Rio de 1992 i de la Carta d'Aalborg, entre altres instruments d'escala mundial al respecte.

Els ajuntaments i les comarques tenen l'oportunitat d'ampliar l'exercici de les seves competències urbanístiques i plasmar en el seu territori els principis que acabem d'enunciar segons l'assumpció de responsabilitats de què es vegin capaços, llur nivell de previsions i compromisos en matèria de sòl i d'habitatge. Així, pel que fa als ajuntaments, poden fomentar la participació dels ciutadans en els processos urbanístics de planejament i gestió a través dels consells assessors urbanístics, com a òrgans locals de caràcter informatiu i deliberatiu.

Un instrument clau que permetrà atorgar el màxim d'autonomia i competències en matèria urbanística són els programes d'actuació urbanística municipal. Cal que els ajuntaments siguin valents, i utilitzin aquest instrument potestatiu, que ens permetrà determinar quina iniciativa, la pública o privada, és preferent per a la promoció del planejament urbanístic derivat, i establir una reserva per a la iniciativa pública al llarg d'un termini concret. Fins ara cap instrument de planejament havia donat tanta autonomia i responsabilitat als ajuntaments. Cal que els posem en pràctica per establir clarament quina execució urbanística volem per al nostre municipi, mitjançant l'establiment de terminis per a l'execució de les obres d'urbanització, la fixació de terminis per a l'edificació dels solars, delimitar àrees tant per a l'exercici dels drets de tempteig i de retracta com per a l'aplicació de programes de rehabilitació d'edificis, definir sectors d'urbanització prioritària, etc.

En definitiva tenim els instruments necessaris perquè els ens locals puguin, d'una forma efectiva, sense tuteles ni limitacions exteriors d'oportunitat, fora de les imprescindibles perquè s'imposi el principi de legalitat, planificar, definir i desenvolupar el seu model urbanístic de ciutat sostenible.

### El paper dels centres històrics en el model de desenvolupament de la comunitat

Preservar els centres històrics equival a lluitar contra la despersonalització de les nostres ciutats, defensar un model de convivència i fer una aposta estratègica de futur. És per això que els governs locals de CiU han de liderar actuacions de reforma interior en els centres històrics que siguin exemplars i actuïn com una eina per superar l'actual confusió que existeix en l'urbanisme a l'hora de plantejar les intervencions en aquests espais urbans.

Actualment, el creixement urbanístic s'està realitzant, fonamentalment, mitjançant la creació de barris residencials a la perifèria dels centres urbans. La majoria d'aquests barris, on l'experiència de passejar pel carrer perd significat i és substituïda per un seguit de desplaçaments amb l'únic objectiu de realitzar unes funcions molt determinades, són mers assentaments humans que resolen molt eficientment el problema de les condicions d'habitatge, però que han relegat a un segon terme les relacions humanes esporàdiques que poden tenir lloc en els espais públics. Això es deu al fet que no han estat pensats per fomentar i estimular el gaudi d'aquests espais públics que creen, sinó per maximitzar la confortabilitat de l'habitatge.

Paral·lelament a aquesta proliferació de nous barris residencials els centres històrics van perdent població i pateixen un procés de degradació que obliga els ajuntaments a intervenir mitjançant Plans Especials de Reforma Interior. Alguns d'aquests instruments urbanístics parteixen d'un plantejament de reforma erroni, consistent en fer modificacions per donar noves formes i crear nous espais. Aquest enfocament, que prioritza la substitució dels edificis en detriment de la seva rehabilitació o restauració, porta a la substitució d'alguns elements que caracteritzen els barris antics per altres elements que els són aliens i provoquen que la configuració formal pròpia d'un casc antic quedi desfigurada i perdi part de la seva idiosincràsia.

En perdre la configuració dels centres històrics estem perdent aquells espais simbòlics i imatges amb les quals ens identifiquem com a poble; aquells espais urbans on exercim de ciutadans i ens manifestem com a col·lectivitat. Cal defensar i impulsar una concepció de reforma que prioritzi la rehabilitació dels habitatges i persegueixi la seva reforma mitjançant la reconstrucció i restabliment d'allò antic o primitiu, de recuperació de l'essència d'allò que caracteritzava la ciutat històrica.

La diversitat d'usos i el carrer corredor, que són, entre d'altres, dos dels elements que millor exemplifiquen la particularitat dels centres històrics, faciliten la trobada casual dels ciutadans, creen uns espais públics que per les seves característiques físiques, arquitectòniques i simbòliques es converteixen en punt de confluència i de trobada dels ciutadans. Aquests espais esdevenen focus d'atracció i aconseguen així estimular els ciutadans a abocar-se cap al carrer, a la creació de vida urbana col·lectiva. És per això que es pot afirmar que en els centres històrics s'estableix un tipus de relacions entre els membres de la comunitat que defineixen un model de convivència.

Contribuir a què els centres històrics conservin la seva essència que els diferencia de la resta de barris residencials, a més d'un exercici de defensa de la nostra identitat i d'un model de convivència, és també, una aposta estratègica de futur. En els moments actuals de globalització

en què la tendència a la uniformització és cada vegada més forta i contínuament apareixen noves cadenes i franquícies idèntiques en totes les ciutats de tots els països, és necessari conservar allò que ens fa diferents. Els centres històrics han de ser considerats com una "obra d'art col·lectiva" que, lentament, hem anat construint, són uns espais públics amb unes característiques semblants, però diferents en cada poble i cada país i això és el que els dóna el seu valor. Són construccions irrepetibles que en uns moments de globalització es converteixen en un objecte de consum en si mateixos, esdevenen una obra d'art única al món capaç de competir en l'oferta mundial d'espais urbans. Aquelles ciutats que hagin sabut salvar el seu centre històric conservant-ne allò que té d'essencial i particular seran ciutats competitives en el futur i podran projectar la seva identitat.

Hem de preservar els centres històrics com aposta de futur, per mantenir i reforçar la nostra identitat i evitar el fenomen de la despersonalització que es produeix quan té lloc un procés homogeneïtzador. Cal compatibilitzar el creixement urbanístic actual amb la necessària conservació dels centres històrics per garantir que els catalans puguem, quan així ho desitgem, deixar d'ésser merament "residents" per exercir, també, de "ciutadans" en aquests espais urbans tan especials que constitueixen el nostre patrimoni col·lectiu.



## 6. COMUNITATS SOSTENIBLES

El Desenvolupament Sostenible (d'ara endavant DS) és un concepte reformador i un procés inevitable –en evolució constant– que fa canviar molts plantejaments de la societat i l'administració. Representa un canvi de paradigma que vol integrar els objectius de desenvolupament econòmic, de justícia social i de qualitat ambiental. Dit d'una altra manera: el DS és la integració i l'equilibri entre realitat econòmica, realitats socials i culturals diverses i necessitats ambientals, en un nou ordre mundial. El DS contempla el món tot prenent en consideració diferents escales temporals, diferents dimensions espacials, i els diversos sectors de l'activitat humana i els àmbits de la vida a la terra.

La sostenibilitat també és un paradigma que substitueix la visió jeràrquica de les relacions entre la humanitat i el seu entorn per una concepció en xarxa, que mostra com les activitats antropogèniques provoquen alteracions i reaccions a la biosfera que incideixen sobre la viabilitat del desenvolupament humà.

Aquest equilibri és una necessitat a escala mundial, però també a escala local i nacional. Per això, a Catalunya també hem de cercar aquesta síntesi i definir el nostre propi model de sostenibilitat.

El concepte de sostenibilitat forma part del llenguatge actualment més comú. No tothom acaba de tenir-ne la mateixa idea ni sempre es coincideix a l'hora de tractar qüestions concretes, però hi ha un sentiment de fons, comú a tots els sectors socials, que, amb el medi ambient, ens hi juguem el futur. Aquest sentiment, en uns casos, es configura atemorit davant les amenaces que planen damunt la humanitat; en canvi, en altres casos, es transforma en agosarat quan es descobreixen les oportunitats de construir un futur més pròsper i més segur per a tots. Convergència i Unió vol situar-se, òbviament, en aquesta segona perspectiva.

A escala mundial, el punt d'inflexió fou la Cimera de Rio (1992), quan quasi tots els estats del planeta, representats per les seves primeres autoritats polítiques, van adoptar l'Agenda 21 com a punt de referència per evolucionar cap un model de desenvolupament més sostenible, que no és altra cosa que un model que compatibilitza l'economia productiva amb la qualitat de vida i la preservació dels drets de les futures generacions. El desenvolupament sostenible és, sobretot, una voluntat de justícia.

Deu anys després de Rio, la comunitat internacional s'ha tornat a convocar a la Cimera Mundial per al Desenvolupament Sostenible de Johannesburg. Aquesta Cimera no és res més que un pas més en el procés cap a la sostenibilitat i representa la consolidació del concepte de DS, tant com a discurs com a objectiu polític bàsic i prioritari a escala mundial.

En aquest període, alhora que s'ampliava l'acceptació social dels objectius del desenvolupament sostenible, també creixia una certa desconfiança envers la voluntat i el compromís real de les institucions públiques per assolir-los. L'orientació de les polítiques municipals en els propers anys han de ser sensibles a aquesta sensació social per intentar corregir-la.

El compromís de Catalunya amb el DS comença amb l'assumpció de Rio92 i es renova a Johannesburg 2002. Durant els darrers anys a Catalunya s'ha avançat molt de cara a l'adequació i compliment dels estàndards ambientals més exigibles; així tenim, doncs, un marc jurídicoinstitucional suficient per iniciar el camí cap al DS. Per passar de les polítiques ambientals a les de sostenibilitat

L'Agenda 21 reconeix que el desenvolupament sostenible és responsabilitat dels governs en conjunt i dels diferents nivells de govern. Per això, el món local va comprometre's l'any 1994 a Aalborg a assumir les seves responsabilitats i la seva capacitat de lideratge en aquest gran repte de la humanitat. D'aquí en sorgeix el moviment dels pobles i les ciutats sostenibles.

Des del món local, doncs, també s'ha d'assegurar la sostenibilitat, perquè només des del desenvolupament harmònic de les àrees urbanes, rurals i naturals i des del respecte al medi i a les persones, es poden construir comunitats de qualitat i amb expectatives de continuïtat en el temps.

Una ciutat, un poble, són sobretot un espai per viure. Quan parlem de sostenibilitat, parlem d'un desenvolupament basat en la satisfacció de les necessitats de la gent integrant la lògica social, econòmica i ambiental. Quan parlem de sostenibilitat local, parlem de com traduir a la pràctica de l'acció local el gran anhel d'assolir un nivell de qualitat de vida digne per a tothom, tant avui com demà.

Aquest és el gran projecte de present i de futur que assumeix la gent de Convergència i Unió a l'hora de dissenyar la seva política de servei a la societat catalana a través dels ajuntaments i dels consells comarcals. Aquest és el projecte que s'esbossa en els apartats següents.

#### Preparar l'ajuntament per a la sostenibilitat

Apostar per la sostenibilitat local és, abans que res, una decisió política; política en el sentit ple del terme, és a dir, de com governar la ciutat. Per aquest motiu, la sostenibilitat només serà possible si l'ajuntament o el consell comarcal assumeixen aquesta qüestió com un objectiu prioritari i compartit de tots els seus membres. La sostenibilitat ha d'impregnar la política municipal en el seu conjunt. Cal, doncs, planificar un nou estil de desenvolupament local, que es plantegi el perquè de les coses abans de fer-les i que substitueixi el criteri de "més i més" per "millor i millor".

El primer pas ha de ser, òbviament, adquirir públicament aquest compromís. Molts ajuntaments i consells comarcals ja ho han fet mitjançant la seva adhesió a la Carta d'Aalborg, que recull els principis fonamentals que, internacionalment, s'accepten com a actuacions d'un ens local que vulgui treballar per a la sostenibilitat. Cal que tots els ajuntaments i tots els consells comarcals de Catalunya s'hi adhereixin dins el proper mandat.

Tanmateix, és només el primer pas. El compromís amb la sostenibilitat ha de suposar una oportunitat de revisar molts hàbits interns en el funcionament d'un ajuntament, que acaben originant problemes o desaprofitant oportunitats. En aquest sentit, la coordinació i la planificació esdevenen dos aspectes crucials.

Amb el compromís públic adquirit, amb responsabilitats polítiques ben assignades i amb un personal preparat i motivat, es poden fer moltes accions positives per a la sostenibilitat, però cal un altre ingredient: la voluntat decidida d'exercir l'autonomia local, és a dir, de prendre decisions -de vegades arriscades- en l'àmbit de les pròpies competències, de tenir gosadia a l'hora de buscar noves solucions, de retre comptes dels progressos i dels fracassos i d'obrir-se al diàleg i a la participació. Sense renunciar a la reivindicació quan calgui, el pes de la voluntat política ha de recaure en la pròpia capacitat d'acció a favor de la sostenibilitat local.

La transició cap al DS requereix de canvis en la cultura política. Per això, cal passar de fer una política reactiva o paliativa dels problemes a fer-la preventiva i pro-activa. És necessari introduir la planificació, la previsió i la prioritització, incorporant la perspectiva generacional amb una escala temporal més àmplia.

No es pot abordar un model de DS si no s'adopta una visió innovadora (en les idees, els processos i els estils), que ens allunyi d'alguns tòpics culturals que encara dominen la nostra capacitat d'anàlisi de la realitat. Cal disposar d'una cultura administrativa, d'una manera de procedir, que sigui flexible per adaptar-nos als canvis i a l'aparició de noves barreres o oportunitats.

En qualsevol cas, no hi podrà haver un model DS si no lliguem la complexitat dels problemes amb la simplicitat de moltes solucions. I no es pot abordar un model de DS si ens limitem a visions fragmentades i lineals de problemes i no busquem les seves interaccions, interconnexions i interdependències.

La sostenibilitat comporta integrar el concepte d'horitzontalitat, de transversalitat, que defugui l'enfocament tradicional de veure la natura, l'economia i la societat com a compartiments estancs. Ens cal una aproximació integradora (multi-facètica) en la prevenció i en la solució de problemes. I la transició a la sostenibilitat també comporta una cooperació multinivell que planteja la pertinença d'un sistema de relacions intergovernamentals en l'eix local-global que sigui àgil i eficient. Cal passar de fer una política centralitzada a fer-la multi-cèntrica.

### Imaginar el municipi sostenible que volem

Des de la consciència plena que els problemes de la sostenibilitat afecten tota la humanitat, és evident que les solucions viables neixen de les respostes locals. Per això, parlar de sostenibilitat local és reflexionar sobre les possibilitats de desenvolupament que té cada poble i cada ciutat a partir de l'explotació racional de les seves potencialitats específiques. No hi ha una fórmula uniforme aplicable a qualsevol municipi, sinó que cal buscar solucions pròpies des de les necessitats, des de les capacitats i des de les il·lusions pròpies.

Les Agendes 21 locals són els plans estratègics per definir quin model de poble o de ciutat vol, des de l'òptica de la sostenibilitat, la gent que hi viu. És un instrument que permet explorar com fer més habitable el municipi sobre les bases de l'aprofitament racional del sòl, la mobilitat real, la qualitat de vida, el desenvolupament econòmic... També és un mitjà per contribuir a un canvi d'actituds que doni rellevància al sentit de comunitat i que basi la convivència en el respecte dels drets -també els ambientals- de tothom, fins i tot de les generacions futures.

La confecció de les Agendes 21 locals és una opció idònia per començar a construir un espai comú sota una doble dimensió: la humana -que és el civisme entre les persones- i l'ambiental -que és el civisme envers l'entorn compartit.

La realització d'una Agenda 21 local -o, en el seu defecte, d'un pla d'acció local per a la sostenibilitat- té la virtut de passar de la declaració a favor de la sostenibilitat a dissenyar actuacions a favor de la sostenibilitat; té la virtut de passar de la consciència que hi ha la necessitat d'actuar a la consciència que hi ha la possibilitat d'actuar; té la virtut de fer possible construir un ampli consens ciutadà sobre uns objectius de qualitat i de futur que esdevenen comuns, sense distincions ideològiques ni socials; té la virtut d'atorgar als polítics locals una funció que els correspon sense excuses: liderar la transformació del seu municipi des de la concertació de voluntats.

Les pautes estratègiques d'un pla d'acció d'aquesta naturalesa s'han de conduir des d'una perspectiva integral i amb un abast territorial suficient, és a dir, han de tenir un enfocament intersectorial i un component supramunicipal, per afavorir la millor resolució dels problemes concrets i, a més, aportar unes economies d'escala que abarateixin els serveis. És innegable el paper essencial que poden exercir els consells comarcals per donar una via de sortida satisfactòria a aquesta qüestió. Sostenibilitat també és cooperació i coordinació entre municipis; també és sentit de territori.

A més d'aquesta dimensió territorial, també cal tenir present que l'esforç d'un municipi per la sostenibilitat pot tenir un efecte multiplicador si connecta amb neguits i esforços d'altres municipis. Per això, l'aparició de xarxes de municipis per a la sostenibilitat és recomanable i convé que es promogui, des de Convergència i Unió, no només l'adhesió dels ajuntaments a les esmentades xarxes, sinó la seva participació activa. L'emmarcament de les iniciatives locals en l'estratègia de desenvolupament sostenible per a Catalunya és clau. Caldria reivindicar, doncs, un paper més actiu i coordinador de les iniciatives locals per part del Govern de Catalunya.

L'elaboració de les Agendes 21 locals ha de compenetrar-se sàviament amb altres instruments planificadors: els plans estratègics i els plans generals d'ordenació urbana. Pensats els primers per respondre als reptes econòmics i concebuts els segons per atendre les necessitats demogràfiques, no poden considerar-se al marge dels objectius de sostenibilitat que es fixi un ajuntament. Al capdavall, les activitats econòmiques que es pretenguin i els usos del sòl que s'escullin condicionen els propòsits de qualitat ambiental i el model de ciutat.

Tots tres documents de planificació -Agendes 21 locals, plans estratègics i plans general d'ordenació urbana- són necessaris, però s'ha de fer l'esforç de fixar objectius comuns, de coordinar les tasques dels diferents responsables i de buscar les sinergies entre tots ells.

El planejament urbanístic és clau per definir el model d'ordenació territorial, el creixement demogràfic, la intensitat de l'activitat econòmica, les dotacions d'equipaments i d'espais verds, les infraestructures d'obra pública, els espais lliures (amb interès natural o paisatgístic),... Si volem promoure la sostenibilitat local, el planejament urbanístic haurà de considerar un creixement harmònic de les àrees urbanes i les no urbanes atenent, no tan sols a criteris



d'ordenació i de gestió urbanística sinó, també, tenint en compte els diferents sectors ambientals que poden tenir incidència en un desenvolupament urbanístic de plena qualitat.

Cal pensar en un model urbanístic que resolgui, des de la planificació i des de la gestió, els problemes ambientals existents en l'espai urbà consolidat i eviti els possibles problemes futurs programant un creixement que pensi més en termes de qualitat que no pas de quantitat.

De fet, hem de buscar un model de ciutat compacta -que no és sinònim d'aglomerada- en què es pugui recuperar el sentit de poble o de barri com a unitat de convivència entre les persones. Potser, podríem dir que aspirem a una ciutat on es pugui viure a peu, perquè hi ha unes àrees amb personalitat pròpia que disposen dels serveis a l'abast dels veïns. Hem d'aparcar el model basat en el desplaçament en automòbils per cobrir les necessitats de compra, d'esbarjo, d'atenció pública... Així, cal avançar en la planificació que s'orienta més cap a la mobilitat que no pas cap al transport; és a dir, que fixi com a prioritat facilitar el desplaçament de les persones i no pas dels vehicles. Això significa una planificació que faci més accessibles els serveis públics i privats, més desconcentrats sempre que sigui viable econòmicament, amb àrees àmplies de vianants, amb noves fórmules de transport públic que sigui àgil i connecti realment tots els punts de la població amb transbords mínims i, en tot cas, ben coordinats horàriament. En qualsevol cas, un poble o una ciutat sostenible necessita prioritzar la disminució del trànsit per tal de rebaixar el principal impacte ambiental urbà i recuperar el gust pel contacte personal entre els veïns.

El sòl no urbanitzable representa en molts municipis una reserva de sòl amb espais agroforestals o d'interès paisatgístic que, per la seva funció territorial i social, s'haurien de preservar de la urbanització. Molt sovint, aquest sòl pateix importants buits normatius que impliquen tensions urbanístiques sense resoldre. Així, és recomanable l'existència de plans especials que regulin els usos d'aquest sòl amb normes locals de protecció dels seus valors naturals quan escaigui. Cal emprendre accions per protegir aquells espais que són vitals per assolir uns pobles i unes ciutats sostenibles. En aquest mateix sentit, i gràcies al procés de recuperació de la qualitat de les aigües, s'ha de prendre consciència del paper dels rius com a elements vertebradors dels municipis per on passen.

Planificar és un verb fred, que pot suposar deixar en mans massa professionals el disseny del nostre futur col·lectiu. Si això és així, ens haurem fet un flac favor. La planificació ha de ser la definició tècnica -per part d'especialistes ben preparats- d'aquelles iniciatives que satisfan el model de ciutat que la gent vol. El rol del polític és, en aquest camp, extraordinàriament engrescador: es tracta de remoure les energies creatives dels ciutadans, de fer-los imaginar en quin municipi voldrien viure i buscar els mitjans viables per avançar-hi. És possible que el desig col·lectiu superi, en molt, les possibilitats reals d'un municipi; tanmateix, l'important és saber cap a on volem anar i fer-hi via, conscients de les dificultats, però fent un pas rere l'altre en la bona direcció. En les qüestions urbanístiques i de sostenibilitat, no hi ha res més car que la improvisació sistemàtica ni res més desestructurador que les decisions d'uns pocs a partir de paràmetres "objectius".

### Sumar energies a un projecte comú

La sostenibilitat representa, com es dedueix dels apartats anteriors, una major implicació de la societat en la presa de decisions. Una decisió a favor de la sostenibilitat també ofereix alternatives per recuperar el protagonisme de la gent i les ganes d'intervenir en la cosa pública. Les línies estratègiques per a la sostenibilitat necessiten d'un procés concertat, transparent i participatiu que busqui la construcció del consens. La cultura política ha de ser participativa. Sense un procés polític participatiu hi ha el risc d'un dèficit de legitimitat i d'eficàcia en les decisions dels afers col·lectius.

En aquest sentit, la possibilitat que un municipi creï un Consell Local de Desenvolupament Sostenible és una primera garantia que les accions que vol emprendre neixen de la voluntat d'entesa àmplia. Malgrat el seu interès, l'aspecte essencial no és disposar d'un òrgan consultiu, sinó canviar la mentalitat dels responsables polítics i de les estructures administratives, de manera que s'orientin a trobar la col·laboració ciutadana en totes les ocasions i per tots els mitjans que sigui possible. La sostenibilitat només pot ser fruit d'una "conspiració" cívica fomentada des de les institucions públiques que tenen voluntat de governar realment la societat, i no limitar-se només a administrar béns i serveis públics.

En qualsevol cas, també s'ha de deixar clar que la participació no pot ser un mer instrument formal perquè hi participi qui vulgui, sinó un mecanisme que busqui la participació real de la majoria. Altrament correríem el risc que la participació fos minoritària i reservada a grups o persones que defensaven opcions minoritàries.

Cal incorporar el concepte de xarxa i de cooperativitat. El context tradicional dels governs és un marc institucional de caire formal i poc flexible. Els actors governamentals i els no-governamentals són interdependents però amb mapes mentals molt diferents, amb fortes asimetries pel que fa als costos i beneficis de les polítiques que s'apliquen.

El procés cap a la sostenibilitat no és només funció dels governs, sinó de tota la societat. Els governs han d'establir els objectius del DS i elaborar estratègies i plans d'actuació per assolir-los; però, en construcció de la cultura de la sostenibilitat tots hi tenim responsabilitats. Cal governar, proposar solucions i alternatives viables i plantejar reptes moderns i ambiciosos; però també cal buscar la implicació de la societat en el disseny i la implementació dels projectes col·lectius.

Per això, s'ha de posar l'accent en la informació al ciutadà sobre l'estat del seu entorn, donant-li dades comprensibles i rellevants de les pressions exercides sobre el medi, la situació de qualitat actual i la seva evolució i les mesures de prevenció i de correcció que s'executen o es volen executar. En aquest cas, no hem d'oblidar les insospitades possibilitats que poden oferir les noves tecnologies per tal d'aproximar la informació als ciutadans. Només des de l'hàbit de donar informació -per part dels governs locals- i de rebre-la -per part dels ciutadans- es pot confiar a superar recels i a guanyar confiança a favor de la sostenibilitat; és a dir, a favor d'una societat madura democràticament, social i ambiental. La informació és la base sobre la qual s'ha de promoure l'educació ambiental, que no és una activitat de transmissió de

coneixements, sinó de capacitat dels ciutadans per entendre els problemes i les solucions a la hora de protegir la qualitat ambiental i de vida. No es tracta de formar ciutadans conscients però inoperants, sinó de fer comprendre la realitat global i local i guanyar adhesions per transformar-la responsablement, solidària i cívica. L'educació ambiental ha de ser un element propi associat a qualsevol iniciativa: l'esforç d'explicació i la recerca de complicitats són bàsics per a l'èxit de qualsevol projecte de sostenibilitat. Només si la gent comprèn els propòsits de les iniciatives ambientals pot compartir-los; només si els comparteix pot participar-hi; només si hi participa, poden tenir èxit en la majoria de casos.

L'educació, l'aprenentatge en uns valors molt concrets i determinats, tindran un paper molt important en la conscienciació ciutadana, perquè la sostenibilitat és també una qüestió de drets i deures, de responsabilitats, implicació i participació. Cal crear i cercar les sinergies necessàries: que cada ciutadà, organització, institució, interioritzi aquesta concepció del territori, de l'entorn, de la natura, com quelcom que ens conforma, que ens identifica com a comunitat.

L'educació per a la sostenibilitat, no serà una activitat de mera transmissió de coneixements sinó de capacitat dels ciutadans per entendre els problemes i les solucions, per assumir la insostenibilitat, per comprendre els conflictes socioeconòmics. Per tot això és tan necessari fomentar la formació, el pensament crític, i un sistema emergent de valors.

La informació i el coneixement són un mitjà indispensable per avançar tant en la consecució dels requeriments procedimentals com de contingut del DS, però cal tenir present que hi ha un important desconeixement dels mecanismes administratius, jurídics i tècnics, que dificulten els diversos actors per parlar el mateix llenguatge. Això pot portar a un problema de desinformació, manca de transparència o demagògia, per part dels governs o que amagui els interessos reals dels grups organitzats, o que creï grups més informats que condicionin la presa de decisions. En qualsevol cas, no es pot defugir la responsabilitat dels polítics electes per evitar que es lesioni l'interès públic. La rendició de comptes, la responsabilitat, l'eficàcia i la coherència han de ser principis compartits per governs i agents socials.

### Actuar sota el signe de les tres "E"

Com a govern, un ajuntament té la missió de galvanitzar el dinamisme local per tal de construir un horitzó de sostenibilitat amb el que àmplies capes de la població s'hi sentin identificades. Un ajuntament també és una administració pública amb unes competències pròpies en la protecció del medi ambient. Igualment, una de les primeres accions d'un ajuntament adherit a la Carta d'Aalborg ha de ser la reducció de la incidència ambiental de l'activitat en les dependències i els serveis municipals i l'establiment de mesures ambientals aplicables a la construcció i al manteniment dels equipaments i dels espais públics.

L'acció pública directa a favor de la sostenibilitat ha de girar al voltant de tres eixos, que hem batejat com les tres E: Evitar l'afectació del medi, és a dir, prevenir; exercir les funcions ambientals, és a dir, gestionar els serveis ambientals que li corresponen; i estimular el compromís a favor de la qualitat del medi; és a dir, aplicar mesures de promoció d'actituds positives envers l'entorn per part de tercers.

Prevenió, gestió i promoció són, doncs, els conceptes clau que cal desenvolupar.

- Evitar l'afectació del medi:

El millor problema és aquell que no existeix. Molts dels problemes ambientals que s'han de resoldre avui podien haver-se evitat si s'haguessin pres històricament les decisions oportunes. Amb aquesta perspectiva, és evident la conveniència de posar l'accent i l'atenció en aquells mecanismes que ens poden permetre, des de l'acció municipal, prevenir l'impacte ambiental.

La transformació de l'administració ambiental de Catalunya és un repte de modernització i de dinamisme que també s'ha de servir des del món local. Hi ha un àmbit de qüestions ambientals que correspon a l'ajuntament establir unes clares regles de joc mitjançant les ordenances municipals (sorolls, runes,...). Sabem que la millor manera d'aconseguir progressos en la qualitat del medi és definir de manera comprensible i coneguda les normes que, com a societat democràtica, ens imposem.

- Exercir les funcions ambientals:

Tradicionalment, els ajuntaments han actuat com a responsables de la gestió d'àmbits que tenen una clara relació amb el medi ambient (la recollida de la brossa, l'abastament d'aigua potable...). Des de la perspectiva de la sostenibilitat, els serveis a considerar s'amplien, però, sovint, també cal reconsiderar a fons el tipus de solucions que s'estaven donant als serveis ambientals.

S'ha de variar l'enfocament: la gestió ambiental no és un servei en què l'ajuntament atén clients que paguen. La gestió ambiental és una actuació de l'ajuntament per coordinar l'esforç de tota la societat a fer-se càrrec de l'impacte que la seva activitat fa sobre el medi ambient. Explicar i fer participar no és renunciar a l'actuació municipal, sinó donar-li la dimensió correcta. Altrament, la política seria errònia en el plantejament i insatisfactòria, a la llarga, en els resultats.

Al capdavant, es tracta de crear les condicions necessàries perquè la gent es responsabilitzi de les seves actuacions. Es tracta, per exemple, de crear allà on calgui un bon transport públic, però la clau és que la gent el faci servir en comptes del vehicle privat perquè d'aquesta manera contribueix a la qualitat col·lectiva.

Tanmateix, no podem oblidar que l'ajuntament en aquests aspectes pot considerar-se també un ciutadà o una entitat més. L'ajuntament té edificis i personal, presta serveis i consumeix. Si aquells criteris que espera que apliquin els ciutadans per a la millora de les condicions ambientals no els aplica en les pròpies activitats, no només deixarà de predicar amb l'exemple, sinó que no assumirà les seves responsabilitats com a component de la comunitat.

En qualsevol cas, allò que cal és una inquietud permanent per revisar la manera de funcionar sempre que es cregui que es pot millorar un servei des del punt de vista de la sostenibilitat.

Es tracta de no donar mai res per definitivament bo.

Estimular el compromís a favor de la qualitat del medi:

Transformar un poble o una ciutat en més sostenible necessita la implicació de tots els agents locals, més enllà de la capacitat d'actuar que tinguin les administracions públiques. Ja s'ha tractat de la importància de la comunicació en aquest procés. A més, l'ajuntament pot disposar d'alguns altres mecanismes que incentivin les empreses i les entitats a comprendre que hi ha una decisió ferma d'avançar cap a la sostenibilitat i a adoptar mesures internes que contribueixin favorablement al procés.

La capacitat dels ajuntaments de modular la tributació bàsica i de crear taxes pròpies en determinats casos no s'ha explorat prou com a instrument de foment de la sostenibilitat. L'objectiu és revisar els continguts de la fiscalitat local per tal de primar els comportaments més sostenibles.

Un segon gran instrument d'estímul és la política de compres. Les administracions públiques constitueixen el principal client de determinats productes i, en conseqüència, poden utilitzar la força del client important per fer avançar les empreses proveïdores cap a una gestió més sostenible.

A l'hora d'estimular el compromís a favor de la qualitat del medi, no només s'ha de pensar en empreses o institucions, sinó que cal tenir en compte la gent, les persones que, individualment, volen fer alguna cosa més. El voluntariat ambiental pot donar sortida a totes aquestes ànsies altruistes de col·laboració. Són moltes les actuacions que realitza un ajuntament que, amb la col·laboració de voluntaris, poden arribar més lluny, tant en la difusió de l'actuació, com en la resposta de la gent, com en l'adhesió social al projecte.

L'ajuntament ha d'assumir el seu paper de lideratge en la transició cap a uns pobles i cap a unes ciutats sostenibles. Buscar fórmules perquè la societat -en les seves múltiples formes d'expressar-se (empreses, ONG, individus)- s'hi impliqui, és una condició d'èxit i un signe de lucidesa política.

### Pensar globalment, actuar localment

Malgrat la profunda interrelació entre l'entorn més proper i la identitat cultural, ens interessa una visió més completa i solidària de la sostenibilitat que vinculi les dimensions i perspectives local i global. La responsabilitat respecte de la Terra, del compromís amb el medi com a bé comú, és un element profundament comunitari.

L'acció local, com a base per a la resolució dels problemes globals, és un pensament que ha calat profundament en el pensament ambientalista, sostenibilista i que escau plenament a uns plantejaments municipalistes com els de CiU. Això significa que no hi ha Agendes 21 locals que siguin vàlides per a qualsevol lloc canviant simplement el nom del municipi. Ben altrament, només les Agendes 21 locals que emanen del coneixement de la pròpia localitat poden donar una resposta que suposi un avenç significatiu cap a la sostenibilitat.

Sense contradir en absolut aquest principi, podem afirmar que a Catalunya hi ha almenys tres tipus de situacions que requereixen respostes clarament diferenciades:

La primera fa referència al món industrial, on l'ajuntament ha de saber trobar l'equilibri entre la protecció de la indústria i la protecció de la qualitat de vida. En realitat, tots dos objectius són inseparables a les àrees industrialitzades. Una actitud que defensi l'activitat industrial a qualsevol preu acaba perjudicant l'activitat industrial, perquè no li proporciona aquells elements exteriors que l'impulsen a modernitzar-se i a obrir-se socialment, condicions necessàries per a les empreses del futur i amb futur.

La segona fa referència al món rural i de muntanya, on els municipis han de fer l'esforç creatiu de dissenyar un futur sostenible sobre la base de les seves pròpies potencialitats. Moltes d'aquestes àrees són una font de recursos que satisfan les noves necessitats de la societat moderna gràcies als valors que han sabut conservar. El repte de la sostenibilitat és saber trobar l'ús adequat d'aquests recursos perquè generin riquesa local sense malmetre'ls.

La tercera fa referència al món turístic, on els ajuntaments dels municipis turístics han de potenciar aquelles iniciatives que permetin un turisme de qualitat introduint, si cal, restriccions a determinats desenvolupaments urbanístics i projectes de reconversió i de rehabilitació d'aquelles zones on s'hagi malmès l'oferta per la degradació de l'entorn.

La gent de Convergència i Unió, des del nostre activisme basat en la profunda estimació a Catalunya, hem d'endinsar-nos en la definició de l'horitzó que volem per als nostres municipis. Aquest ha de ser un procés engrescat i engrescador. Al capdavant, treballar perquè la nostra ciutat -o el nostre poble- sigui sostenible és treballar perquè els nostres fills puguin gaudir del poble i de la ciutat que nosaltres hauríem volgut tenir. En resum, defensar municipis sostenibles és defensar qualitat de vida, equilibri territorial i continuïtat històrica. No és, doncs, un pensament profundament nacionalista?

## 7. COMUNITATS INNOVADORES

El model d'administració pública tradicional s'enfronta a un procés de transformació directament vinculat al canvi que es produeix en la societat. Per això, hem de plantejar-nos com podem facilitar el pas d'aquesta administració en procés de reestructuració cap a una de més flexible i adaptable.

En l'àmbit municipal, aquell ajuntament que es basava en una actuació tecnocràtica i burocràtica, preparada per oferir serveis a una societat homogènia, ara troba dificultats per oferir-los a una societat plural. Aquesta situació de reestructuració s'ha de traduir en un canvi en l'organització i en la gestió pública, tant en els principis i coneixements fins ara aplicats com en les estructures, tècniques i els mètodes que han estat la base de l'actuació pública. Per això, atès que la societat, les seves necessitats i realitats no són tan homogènies com se suposava, hem d'adaptar-nos a la diferència, a la diversitat i al pluralisme d'una societat i d'uns temps diferents.

### Cap una gestió estratègica del món local

El govern local ha d'anar prioritzant cada vegada més l'exercici d'un lideratge estratègic amb una dimensió política clara en detriment d'unes funcions de tipus administratiu i gerencialista. Durant el procés de construcció dels Estats del Benestar els governs locals van haver d'actuar molt com a agents administratius i gerencials per solucionar una sèrie de dèficits estructurals i mancances de béns bàsics. Actualment, un cop resolt, almenys de forma general, gran part d'aquests dèficits, cal obrir una nova etapa passant a un pla més sofisticat en el qual s'ha de tenir en compte més els aspectes qualitatius.

A més d'haver superat aquesta primera etapa els canvis que s'estan vivint en la societat que comença el segle XXI també obliguen a emprendre aquest camí cap a la gestió estratègica. Un món globalitzat, interdependent i complex és un món que exigeix a la comunitat local dialogar des de les seves coordenades pròpies i lluitar estratègicament per la seva especificitat que la fa distinta del tot i alhora li proporciona el sentiment de pertinença.

Hem de construir comunitats locals amb capacitat de lideratge, amb governs que tinguin l'habilitat de transmetre, projectar, impregnar i implicar la ciutadania en el projecte de model de comunitat que es defensa. Un model que ha de ser un projecte de futur propi, pensat i dissenyat per a la comunitat i tenir una indubtable visió política, perquè ha de definir un model de desenvolupament, la posició que la comunitat ha d'ocupar en el país i, el grau de participació de la societat civil en el procés de presa de decisions.

Cal esforçar-se per impulsar una cultura de gestió estratègica en el govern de la ciutat mitjançant l'elaboració de plans estratègics i sistemes de planificació i qualitat. Els governs locals han de tenir capacitat de lideratge perquè avui la major complexitat i interdependència dels problemes exigeix que allò que es faci no només es faci eficaçment i eficient, sinó que, a més, sigui allò que cal fer, és a dir s'ha d'encertar en l'aposta estratègica. Es tracta d'exercir un lideratge estratègic i això vol dir prioritzar i escollir, prendre decisions prioritzant uns valors per sobre d'uns altres i unes opcions estratègiques per damunt d'unes altres.



Només exercint aquest lideratge, els ajuntaments, podran aconseguir fer veure als altres les pròpies peculiaritats i potencialitats, els propis projectes, quins problemes es volen resoldre, quins esforços s'hi volen dedicar i què és allò que s'està disposat a fer per aconseguir-ho i adoptar una actitud activa, un rol transformador amb visió estratègica de futur. Aquells ajuntaments on el seu govern no exerceixi aquest lideratge veuran com els agents econòmics i socials els passaran al davant i acabaran decidint per ells.

Els nous temps, noves tecnologies, nous problemes, nous valors, noves xarxes d'actors i les noves formes de relació condicionen també noves ciutats i els nous governs locals, el bon funcionament dels quals requereix un element fonamental: capacitat de lideratge.

### Reinventar els serveis locals

Als anys 80 i 90, els nostres ajuntaments tenien molta feina a fer i prevalia més un model de gestió que la dimensió política i el component ideològic. En línies generals, ara, superat el dèficit estructural acumulat durant dècades, hem de flexibilitzar i d'economitzar les estructures i introduir el pluralisme, la participació i la visió estratègica en la prioritització política i en la presa de decisions. Hem de tenir en compte els nous reptes plantejats i adaptar els serveis públics per a una eficient i eficaç resolució de les necessitats de la gent. És l'època de mantenir els guanys socials assolits i de redefinir els models de gestió. Per això, els propers governs municipals hauran de començar a plantejar-se, aviat, propostes alternatives i models de gestió viables que solucionin la indefinició que viu l'administració local.

Avui dia, la gran majoria dels municipis catalans tenen els serveis mínims obligatoris assegurats; és per això que podem dir que els nostres municipis estan llestos per iniciar una nova etapa que ja no consistirà, en general, en dotar-se d'infraestructures bàsiques i de serveis mínims sinó que els comportarà enfrontar-se amb el seu manteniment i, en darrer terme, solucionar les demandes socials que vagin apareixent. Haurem d'acabar de completar, però, els dèficits estructurals d'alguns municipis petits on l'escassetat de recursos, les dificultats de gestió o l'existència de nuclis agregats, els impossibilita el seu ple desenvolupament.

Des de Convergència i Unió hem de treballar per anar més enllà i configurar una nova administració que disposi d'uns processos de decisió que enllacin amb la realitat social i que donin resposta a les expectatives dels ciutadans. En aquest sentit, l'administració pública s'ha d'orientar en la configuració d'un determinat model de societat, pel fet que ha de ser una part més d'aquesta, un instrument que permeti assolir un seguit d'objectius. Per fer-ho hem d'assegurar que les decisions públiques responguin a una voluntat col·lectiva. S'ha de permetre que el conjunt social pugui escollir cap a on ha d'anar l'administració, entesa com a eina de treball de la mateixa societat i no com a un ens aïllat dotat de vida pròpia.

En definitiva, la idea tradicional d'administració s'ha de transformar cap a un model nou. Per això, ens cal una modificació progressiva dels ajuntaments tot generant il·lusió davant el nou segle. Haurem d'ajudar la gent a familiaritzar-se amb els canvis que ens esperen. Una època on prevaldrà la gent per sobre de les inversions. Per això, hem de preparar els futurs regidors i les futures regidores, i els veïns, per arribar a allò que podem anomenar un ajuntament de qualitat;



sobretot de qualitat humana. Un ajuntament on l'alcalde o l'alcaldesa i els seus regidors o les seves regidores estiguin encara més oberts al diàleg amb la gent, a escoltar les propostes i les opinions dels seus ciutadans, sigui mitjançant nous mecanismes de participació, o bé escoltant la gent directament al carrer, com passa, sobretot, als municipis més petits. El polític local ha d'assumir com una de les seves principals tasques la relació amb la gent.

Hem d'abordar la configuració dels nous ajuntaments tenint en compte que l'organització burocràtica, que és un model d'estructura racional, ha allunyat, en part, les persones de les institucions. Per això, necessitem transparència, claredat d'objectius, comunicació, informació. En definitiva, participació. Hem de fer de l'ajuntament no només la institució físicament més propera als ciutadans, sinó que sigui també percebuda com la que compta amb ells a l'hora de concebre i de gestionar serveis.

Per això, no podem defugir la necessària desburocratització de l'administració local, estant amatents a l'hora d'introduir als ajuntaments els canvis organitzatius, impeding que s'instal·lin en un etern procés de modernització que els immobilitzi. Allò que afavoreix el canvi i la innovació no és tant la naturalesa pública o privada d'una organització, sinó altres factors com la capacitat d'impuls polític i directiu que la faci possible, en una nova dinàmica d'interacció pública, privada i social que atorga nous papers, nous espais de competència i col·laboració que donen un nou impuls a la gestió local (mecenatge, empreses mixtes de gestió, gestió concertada de serveis...). La societat civil pot produir processos generadors de normes, de valors i de formes d'organització social no únicament en l'àmbit privat, sinó també en l'àmbit públic.

D'altra banda, aquesta necessitat d'impuls porta que els municipis entrin en una dinàmica de competència. La mida, la flexibilitat o el fet que hagin d'actuar en un context de mercat definit per l'austeritat pressupostària o per la necessitat d'eficiència, comporta que veïns i empreses comparin la fiscalitat, les comunicacions i la prestació de serveis que els dona una determinada població. Aquests elements afecten de forma essencial la competitivitat d'un territori. Això no vol dir que els municipis estiguin abocats a la lògica de la competència aferrissada, com si fossin al món privat, sinó que els aboca a ser més competents. Per a Convergència i Unió, aquesta realitat ha de ser necessàriament compatible amb la cooperació entre institucions, el món privat i la societat civil.

Si parlem de prestació dels serveis locals, hem de parlar també del finançament de l'administració local i complir el mandat constitucional no assolit de la suficiència financera. Per a fer-ho, no es pot incrementar la pressió fiscal al ciutadà, hem de trobar noves fórmules que permetin tant l'estalvi com la millora de la gestió. Però sí que és necessari redistribuir-la entre les diferents administracions públiques, que haurien de rebre els recursos en funció dels serveis que presten. Un primer pas seria la modificació de la legislació estatal per permetre que sigui la Generalitat qui estableixi els criteris de distribució de la participació en els ingressos de l'Estat.

D'altra banda, per potenciar i augmentar les competències i finançament que ara tenim als nostres ajuntaments i consells comarcals, cal aconseguir el pacte fiscal amb l'Estat que permeti a la Generalitat exercir com a administració tributària única a Catalunya; aquest poder econòmic incrementarà, indubtablement, les cotes de sobirania política del nostre país. El

pacte fiscal i el reconeixement que la Generalitat tingui competències exclusives en règim local, permetrà la descentralització i la desconcentració en benefici dels nostres municipis i comarques.

### La comunicació i les noves tecnologies

En el procés de consolidació de la societat del coneixement, els ajuntaments viuran transformacions intenses com a institucions i com a organitzacions.

A part de l'expansió i la disseminació del coneixement, el tret més característic i més fort de la nova societat és l'expansió de la comunicació. Potser hauríem de parlar de la societat de la comunicació. L'únic problema és que és una expressió poc utilitzada encara.

La seva missió serà però, bàsicament, la mateixa : representar la comunitat i establir estratègies per a generar el màxim valor públic.

#### - Missió

El tema de la missió dels ajuntaments és molt important. És possible que els ajuntaments vagin redefinint i completant la visió sobre la seva missió, sobretot a partir d'ara.

Possibles camps d'eixampla de la missió:

- Potenciar la mobilitat (en totes les accepcions: mobilitat física, mobilitat social, mobilitat cultural, etc.)
- Promoure el creixement qualitatiu, especialment l'augment de la qualitat del marc institucional propi (la institució municipal catalana)
- Crear entorns immaterials d'alta potència

Els ajuntaments, com a principals responsables de definir dinàmicament la visió estratègica del municipi, hauran de saber concretar les seves capacitats competitives, així com, els paràmetres de qualitat de vida que els seus ciutadans aspiren a gaudir.

Els ajuntaments signaran contractes amb la resta d'administracions per dissenyar models de gestió de la proximitat adequats a les seves especificitats, marcats pels objectius estratègics, la definició de lideratges i el nivell d'eficiència en la gestió pública. Aquests acords-contracte, definiran el veritable mapa competencial del país. Els acords-contracte seran la base de la xarxa administrativa de l'estat, una xarxa asimètrica en serveis i finançaments que definiran els compromisos de servei amb els ciutadans, serveis que seran exclusius d'una administració o que tindran caràcter concurrència. Els acords entre administracions garantirán un finançament més equilibrat als ajuntaments en especificar una lògica clara de serveis-finançament-ràtios d'eficiència.

El país serà una xarxa de ciutats/municipis (ciutats de ciutats) amb múltiples aliances a escales diferents, locals i globals, físiques i virtuals. La voluntat emprendedora d'ajuntaments i comunitats

serà el motor d'aquesta xarxa definidora del mapa local. La funció pública s'entendrà com la capacitat emprenedora per generar valor públic més que un conjunt d'estructures corporatives ancorades en inèrcies i estabilitats molt poc mutables. Els objectius estratègics i la flexibilitat en els models de gestió pesaran més que la cultura corporativa només orientada al control.

#### - Valor públic

La idea de "valor públic" pot anar-se ampliant. A les accepcions convencionals de :

a) Valor immobiliari general a dins del terme municipal, b) Valor patrimonial dels ajuntaments, c) Valor dels béns comunals i d) Valor econòmic de les externalitats generades poden afegir altres béns públics. Per exemple: 1) Valor del capital social, 2) Valor de les oportunitats possibles a dins del terme municipal 3) valor de l'empenta i la il·lusió dels ciutadans sobre el seu futur. La monitorització d'aquests nous valors és indispensable per a la seva promoció i requereix l'establiment de sistemes de mesura que donin feedback de la seva evolució.

#### - Control

Les funcions de control continuaran essent importants. Però caldria precisar tres coses:

a) els dispositius de control i els plantejaments sobre els quals es basen, ara resulten antiquats i s'ha de revisar i redissenyar, i  
 b) la transformació dels dispositius de control evoluciona cap a esdevenir dispositius de feedback  
 c) la cultura cap a la qual s'adreça la institució municipal estarà més orientada cap a la facilitació que no pas cap al control

La governabilitat, entesa com la capacitat d'involucrar els principals agents de la comunitat en un projecte compartit de ciutat, serà la primera tasca de l'ajuntament. El govern local esdevindrà una geometria variable de serveis en entorns de concurrència o exclusivitat competencial i en els que el factors de proximitat als ciutadans i el nivell de cohesió social seran determinants per a l'establiment de les polítiques públiques.

Els ajuntaments gestionaran la inserció global dels seus municipis amb polítiques que els garanteixin pes específic en les xarxes que els siguin pròximes, per geografia o per interès, i amb l'establiment d'aliances presencials i virtuals amb aquells agents, locals o globals, que millor contribueixin al desenvolupament de la seva missió. L'alta mobilitat dels ciutadans permetrà als ajuntaments relacionar-se amb el conjunt de persones que formen la seva comunitat real, usant intensament els mecanismes que permetran una relació personalitzada amb els residents, amb els professionals no residents o amb els residents ocasionals. Les xarxes ciutadanes, formades per residents i no residents, jugaran un paper cabdal en la vida de la ciutat, transferint opinió i coneixement per a la gestió comunitària.

Les estructures de gestió dels ajuntaments establiran les aliances necessàries i les dosis de flexibilitat convenientes per acompanyar en serveis i en fiscalitat la mobilitat dels ciutadans. La voluntat dels ciutadans, i no només la residència, serà un factor important per a l'adscripció a una comunitat local. La ciutat serà un territori físic, però també un concepte al qual adherir-

se i amb què transaccionar serveis. La relació entre ciutadans i ajuntaments serà plenament personalitzada, definida per la interactivitat i la transparència.

L'ajuntament serà un dels principals dinamitzadors de la comunitat, establirà polítiques per a la gestió del coneixement de la comunitat (accés a la formació, gestió dels mapes de coneixement, formació continuada dels ciutadans) i la seva activitat cultural. Les polítiques associades al coneixement (pot ser millor parlar de comunicació) constituïran un dels eixos principals de les polítiques de promoció econòmica directament vinculades a les aliances amb agents locals i globals que hagi impulsat el municipi. L'accés al coneixement serà un dret per a garantir als ciutadans una relació entre el local i el global que els sigui profitosa. La ciutat definirà les polítiques públiques d'accés en les prioritats de la seva agenda.

La gestió de la ciutat com a espai no es limitarà a l'urbanisme tangible, incorporarà plenament la logística dels intangibles que garantiran la connexió de la ciutat amb la resta de territoris i de persones. Donat que el 80% de la població activa es dedicarà als serveis a les persones o a la gestió de la informació, les formes i funcions de la ciutat tendiran a la integració. La logística de persones, mercaderies, informació i coneixement tindrà caràcter axiomàtic per a la vida de la ciutat.

La seguretat serà condició per definir els espais de llibertat que caracteritzen la ciutat, seguretat física de persones i béns, i seguretat per protegir la privacitat dels ciutadans.

La producció normativa local tindrà com a missió adequar els drets i deures dels ciutadans als nous entorns que defineixi la permanent innovació social i tecnològica.

Raons d'eficiència permetran organitzacions municipals més planes i dinàmiques per a la gestió d'aquests objectius. Hi haurà més govern local, encara que els ajuntaments seran organitzacions més distribuïdes.

#### - Govern local

En aplicació del principi de subsidiarietat és possible que augmenti el nombre de competències dels ajuntaments. Tanmateix és molt important remarcar que els progressos en el camp de govern local han de ser sobretot qualitatius.

L'esforç dels ajuntaments s'ha d'orientar no únicament a augmentar la quantitat de govern local, sinó, sobretot la seva qualitat.

Anem cap a un món on la confluència de les tecnologies de la informació, de les comunicacions i de les indústries de continguts provocaran canvis fonamentals en les actuals estructures econòmiques i socials. Quines són les conseqüències previsibles de la Societat de la Informació en relació amb l'administració pública? Quins grans principis poden resultar afectats? Com ha de ser la relació dels ciutadans amb l'Administració? En aquest àmbit s'estudien les possibilitats d'una democràcia directa davant la democràcia representativa; es replanteja el principi de subsidiarietat; es reflexiona sobre com afrontar la fractura digital de forma positiva; s'analitza la diversitat cultural davant la uniformitat; s'albira una nova i estreta col·laboració entre el sector públic i el sector privat... Ens enfrontem a nous paradigmes i noves contradiccions que comportaran grans oportunitats alhora que grans riscos que cal considerar.

Les noves tecnologies de la informació afavoreixen una relació més propera dels ciutadans amb les administracions, que tenen l'oportunitat de dirigir-se, de manera personalitzada i fàcil, a cadascun d'ells. Un polític o un regidor pot, per exemple, comunicar-se amb els seus electors o aquests amb aquell de forma ràpida i directa gràcies a les tecnologies. Però cal estudiar com fer això possible sense erosionar la credibilitat i la capacitat d'aquells organismes intermediaris de representació (plens d'ajuntament, parlaments...) que existeixen ara. Passa alguna cosa semblant amb el principi de subsidiarietat o de proximitat. Ara resulta que, amb les tecnologies de la informació i la comunicació, l'administració més propera ja no ho és en termes físics donat que tant el concepte d'espai com el de temps s'ha modificat. A partir d'ara l'administració més propera serà la millor connectada.

La xarxa permet la creació d'un nou concepte d'Administració Pública: una administració oberta que permet oferir serveis als ciutadans les 24 hores del dia, els 7 dies a la setmana, les 52 setmanes de l'any. Hi ha una gran part de gestions com la petició d'informació, sol·licituds, pagament d'impostos o notificacions de dades que s'han de poder fer en règim d'autoservei. Aquesta administració-xarxa és una administració que pot estalviar temps i tràmits als ciutadans, que pot oferir transaccions completes i que pot trencar amb l'actual model burocràtic. Igualment s'ha de preveure el risc d'una fractura entre la societat –fractura digital- a nivell territorial i personal. Poden haver parts del territori que no disposin de les infraestructures necessàries o que hi hagi persones que no tinguin prou coneixements i habilitats. Tant els ciutadans com les administracions hem de tenir clar que la societat de la informació ofereix grans oportunitats. La qüestió és aprofitar-ho.





[www.ciu.info](http://www.ciu.info)

